Ч. 283 (14.826). Львів, пятниця 24. грудня 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Теруель ще бориться перед червоними.

Комунікат національної головної кватири рішуче заперечує червоні комунікати, немов би червоні війська заняли Теруель. Національні війська заняли горбки Віллястар, наражуючи ворога на прикрі втрати.

ВІДСІЧ.

Агенція Стефані стверджує, що центр Теруелю дальше бориться, чекаючи на підмогу. Відсіч посувається досить поволи, бо мусить поборювати чималі ворожі сили і теренові трудноші. Радіостація зі Саляманки подає, що відсіч навязала вже контакт зі залогою Теруелю.

60-тисячна червона армія безнастанно атакує Теруель від тижня і захопила кілька передмість та частину нового міста.

„МИ РІШЕНІ НЕ ПУСТИТИ ЧЕРВОНИХ ДО ТЕРУЕЛЮ“.

Радіостація в Теруелі, яка недавно знов урухомилася, надає що пів години такий комунікат: „Все гаразд. Ми рішені не допустити червоних до Теруелю“. Опісля лунає гимн „еспанської фаланги“.

БОМБАРДУЮТЬ.

Як подають з Барсельони, три літаки бомбардували вчора (середа) Сагонте. 15 осіб згинуло, 20 ранено.

Триденна битва у північній Палестині.

АРАБИ КАРАЮТЬ ЗРАДНИКІВ.

У північній Палестині, недалеко Йордану і сирійського кордону арабський відділ звів з британським військом триденну битву. Англійці вживали гірської артилерії, світляних ракет і прожекторів; ранених відсилали до Акки.

Араби відступили, забираючи кількох ранених.

У Трансйорданії бедуїни і друзи кілька разів обстрілювали військові стежі.

Арабська тайна національна рада безпощадно поборює спроби британської влади зорганізувати серед арабів англьофільську партію. Арабів, що ломлять національну дисципліну, вписують на окрему листу, куди м. ін. попав уже емір Трансйорданії Абдулла. Арабська рада знає три роди кар: 1) грошева гривна, 2) знищення майна, 3) смерть. Чимало присудів уже виконано, не зважаючи на пильну поліційно-військову охорону.

Анґлія не може рахувати на Америку ні на Францію.

У париських політичних колах міркують, що Англія не займе енерґійної постави супроти Японії, бо на випадок конфлікту вона не може рахувати на нічию підмогу. Америка не прилучилась би до ніякої протияпонської військової акції з огляду на корисну японсько-американську торговельну умову. Франція може що найбільше дозволити британській маринарці користуватись морськими базами Індокитаю.

У Парижі ставляться скептично до ідеї договору, що на його основі французька фльота заступилаб анґлійську в патрольній службі на Середземному Морі; французькі міродатні кола бояться, щоби цим способом не довести до комплікацій з Італією.

ЯПОНСЬКА ПРЕСА ОСТЕРІГАЄ АНҐЛІЮ.

Щоденник „Ніші Ніші Шімбун“ пише: „Якби Велика Британія дальше підтримувала протияпонський устрій у Китаю, вона могла би стрінути несподівану реакцію. Коли скріплення британських морських сил на Далекому Сході є звичайним блюфом, воно до нічого не доведе — так як підчас війни у Східній Африці.

ВИСЛІД ЯПОНСЬКОГО СЛІДСТВА.

Японське міністерство закордонних справ оголосило звіт японської військової влади зі слідства у справі бомбардування „Панаю“. Слідство стверджує, що понад усякий сумнів канонірку збомбардовано помилково, вважаючи, що це китайський корабель. Японські вояки, пізнавши, що канонірка американська, давали знаки, щоби спинити бомбардування, та летуни не помітили того. При цьому 2-ох японців згинуло і 3-ох ранено.

Похорони ґен. Людендорфа.

Вчора (в середу) в 5. год. рано старшини зложили на ляветі домовину ґен. Людендорфа; перевезено її під середущим луком мінхенської „Брами перемоги“. Від 6. години дефілювали перед домовиною маси цивільного населення. В 10. годині приїхали вищі ґенерали і Гітлер; домовину знову взяли на лявету і перевезли на сходи Пантеону. Маршал Бльомберґ виголосив промову, Гітлер зложив на домовині вінець. Опісля тіло Людендорфа перевезли до Туцівгу і там похоронили.

Сензаційна заява б. совітського дипльомата.

„Ліга охорони прав людини і громадянина“ дістала від б. совітського посла в Атенах Бармінa, який покинув совітську службу і відмовився від повороту до СССР, заяву, в якій подає причини свого кроку: Як комуніст, що працював 19 літ у партії, не міг Бармін терпіти пристулів на старих заслужених партійних діячів. „Я бачив — пише він — що совітська влада обкидує болотом і вистрілює тих, що робили большевицьку революцію і творили совітську державу. Я зрозумів, що в СССР почалась реакційна диктатура. На моїх очах зникали в тюрмах і вмирали колишні начальники й товариші старі большевики. Колиб я дальше залишився на службі у Сталіна, я втратив би все почуття моральности і перенявби на себе частину відповідальности за всі злочини большевиків. Зриваючи з ними, я йду за голосом совісти. Я знаю, що тим я підписав сам на себе присуд смерти, що на моє життя чигають кати з ҐПУ; всеж я не зміню моєї постанови. Бажаю тільки, щоб мій голос і мій крок витворили відповідну поставу народів і держав до совітського режіму, який позбувся всіх людських почувань та ідеалів соціялізму“

Щиро повитаємо Ювилятку „Просвіту в 70-ті роковини її великої праці. Щедро зложім жертви на „Дар Просвіті“!

Діти еміґрантів.

Львів, 23. грудня 1937.

На іншому місці друкуємо відозву до українського громадянства, щоб воно рятувало бідні діти, в першу чергу сироти, наддніпрянських еміґрантів. „Ох, — скаже дехто — ще одна відозва! Просвіта, Рідна Школа, інваліди, воєнні могили, захоронки, і церкви і безробітні і зимова поміч — бійтеся Бога, люди добрі, чи не досить отих відозв до людської кишені?!“. Так, безумовно, на недостачу покликів до громадянської жертвенности жалуватись не можемо. А проте нинішній поклик, що ми його дістали з просьбою помістити його, таки небуденний. Він торкається цілої одної української суспільної проблеми, одної болючої рани, якої напевне не загоїть прихильний відгук на одну відозву, але яка й не дозволяє пройти байдуже біля тої відозви.

Невдача українського визвольницького зриву викинула поза межі рідного краю густі ряди активних борців за український національний ідеал та розсіяла їх буквально по всьому світі. Статистика української преси каже, що українські часописи появлялись у минулому році поза етнографічними українськими землями, що ввійшли до чотирьох чужонаціональних держав, ще й у корінній Польщі (12), у Парижі (10), Берліні (3), Празі (13), Подєбрадах (4), Відні (1), Югославії (3), у Злучених Державах Півн. Ам. (24), Канаді (18), Арґентині (4), Бразилії (4), в Азії (5), зокрема два тижневики у Харбіні (загалом у 1936. році появлялось у світі 751 українських часописів, коли у 1848. р. існували у світі взагалі два українські часописи, а в моменті вибуху війни 124). Але поза такими осередками українського життя й української національної думки, в яких показалась уже потреба обєднуючого пресового чинника, є ще безліч країн буквально в усіх 5-ти частинах світу, де живуть українці: є розсіяні українські родини в Італії та в Еспанії і в усіх балканських державах, і в північній Африці, в якій були ще недавно два поважніші осередки — в Сіді Бішр у Єгипті та в Марокко, є українські кольонії в південно-американських краях не тільки у столичних містах, а й у глибині пралісів, що їх власними руками викорчували кольоністи, окремі українці живуть у таких закутках ґльобу, про яких існування ми й не знаємо. Живуть серед злиднів, тужать, щораз більш відбиваються від рідного ґрунту й рідної атмосфери, щораз більш відчужуються, щораз більш асимілюються зі своїм новим окруженням і щораз більше їх пропадає для рідної нації. Колиж це діється з дорослими, з тими, що жили і творили на рідній землі, з тими, що бачили власними очима рідну державу, то що казати про їхніх дітей, про тих, які немов крізь мряку пригадують собі образи ранньої молодости у рідному краю (адже це вже 18 літ від катастрофи української державности), або таки прийшли на світ на чужині дуже часто з мами — неукраїнки!

Про те, як у чужинецькому морі поринають з головою українські розбитки, довідуємось тільки час до часу, коли мова зійде про того чи іншого колишнього знайомого з днів визвольних змагань: той (чуємо) переїхав до Югославії, оженився з сербкою і зашився у таку глушу, що і слух про нього загинув; той живе у такому-то чеському містечку та має дорослі діти, що покінчили чеські школи; інший живе таки розмірно недалеко, у Польщі, на Поморі, але просив раз не посилати йому українських ґазет — з відомих, „незалежних від нього“ причин. Скажете: це річ характеру, річ патріотизму. Очевидно можна покликатись на приклад англійців чи французів, які воліють при помочі часописних анонсів найти собі суджену і спровадити її до Індій чи Австралії, ніж женитися з туземкою.

Але і скільки таких членів таких могутніх „гльо-
бальних“ націй, як англійці, французи, німці, іта-
лійці, що відірвані десятками літ від рідного
грунту зливаються зі своїм новим окруженням
аж до затрати свого національного я?! І звідкіль
то такі претенсії до „гарту духа“ та стійкости
національного характеру — супроти тих наших
надніпрянських земляків, які самі не вчились у
рідній школі та з масовим українським національ
ним рухом стрінулись щойно у 1917. році на те,
щоб у 1920. р. знову втратити його з очей?!

Втримання еміграції, що найшла захист у
чужинецькій державі і з природи річи пристосо-
вується до нових життєвих обставин, — у при-
вязанні та вірности до рідної нації — це справді
ціла важка і складна проблема, яка стає трагіч-
ною проблемою, коли річ іде вже про друге емі-
грантське покоління. З життя заробіткової та
частинно й політичної еміграції у Новому Світі
знаємо явища на перший погляд зовсім нам не-
зрозумілі. Наприклад: щораз більше українських
часописів в Америці впроваджує у себе англій-
ські сторінки: чи для чужинців-американців для
пропаганди українських справ? Нічого подібно-
го: для своїх таки українців, головно молодших
віком, яким трудно або й неможливо вже читати
по українськи та яких з українством має тісні-
ше вязати — чужа мова! Другий приклад: наші
земляки-еміґранти в Америці воліють утримува-
ти курс українознавства для своїх дітей чи при-
ватного вчителя української мови, ніж цілу укра-
їнську приватну школу: бо інші українські діти,
які ходять до англійських шкіл, сміються потім
зі своїх ровесників з української школи, що ті
останні не мають чистої англійської вимови! Чи
може істнувати яскравіший приклад на те, що
життя має свої закони, яких не можна списувати
за зеленим столиком? Чи справді можна так без-
застережно осуджувати тих, які опинилися на
маленькій посаді у корінній Польщі, з такою
платнею, що нічого й думати їм про подорож
до Галичини чи на Волинь у пошуканці за дру-
жиною, — роблять серед місцевих людей знайо-
мости, женяться та опиняються перед пер-
спективою, що їх діти знатимуть про українство
лише стільки, скільки вони самі, батьки, зможуть
їм колись оповісти...

Та що мають діяти діти, які опиняються без батька й матері? Ті сироти, які нпр. опинилися без батька українця та з матірю-полькою, такою бідною або такою льояльною супроти памяти свого покійного чоловіка, що й рада булаб навчити дитину української грамоти, але не має як і звідки? Що мають робити діти, які залишились без матері чи без обоїх батьків, ті, які в найкращому випадку дістаються до чужинецької захоронки, находять чужинецьких опікунів і кормителів, але здебільша стають „безпрізорними“ та сходять на дно?!

Відозва, про яку в нас мова, ставить рубом всі ці запити. У цій відозві маємо один зворот, який говорить голоснішою мовою від усіх поручень чесности та щирости замірів ініціяторок: „...вдалося вибудувати бурсу в Перемишлі для хлопців — дітей еміґрантів...“. Вже вибудували, вже зробили одно велике добре діло. І хочуть зробити таке саме добре діло — друге: **вибудувати бурсу для дівчат, еміґрантських дітей.** Коли пишемо і говоримо про велике діло, що його роблять українські дитячі часописи, які формують душу діточок, коли в сотний і тисячний раз повторяємо аксіоми про вартість школи у рідній мові, коли споримо на тему: що краще для національного виховання — школа у рідній мові, чи бурса з рідним виховником і товариським життям, — коли лунає у нас (зрештою мало зрозуміле і мало популярне) гасло: „Книжка для заточенців“ — то чи не є вдесятеро ще важніше діло — і фізичне і моральне і національне рятування дітей, призначених на неминучу загибіль?!

І тому просимо Ш. Читачів таки цієї відозви, що поміщена трохи нижче, не збувати нетерпеливим кивком руки, не вчислювати її у безліч покликів, що може і справді зганяють людям сон з очей. Сон з очей усилі зігнати проблема небезпеки, що грозить українській нації через винародовлювання молодого еміґрантського покоління! І тому просимо цю відозву таки прочитати: може декому вона промовить до розуму, декому до серця, а декому — до... гаманця....

ік.

•

РЯТУЙМО ДІТИ НАДДНІПРЯНСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ!

До Українського Громадянства!

В умовинах економічної крізи та жахливого безробіття зорґанізованою акцією українські громадяни доконали великого діла: за зібрані гроші серед українського громадянства в Галичині та серед еміґрантів, які здебільша живуть з випадкових заробітків, удалося вибудувати бурсу в Перемишлі для хлопців — дітей еміґрантів. Цим актом українське громадянство виявило високу національну свідомість, почуття обовязку та солідарність.

На жаль, нужденні матеріяльні засоби дали можливість зреалізувати лише частину пляну акції допомоги українським дітям. У першу чергу громадянство прийшло з допомогою хлопцям, зате дівчата, сироти по українських вояках, залишились до цього часу без ніякої опіки.

З усіх кінців Польщі напливають прохання рятувати ці діти. Отже Союз Українок-Еміґранток у Варшаві, який у першу чергу мусить подбати про долю своїх молодших сестер, узяв на себе труд прийти цим дівчатам з допомогою та перевести акцію збірки грошей на будову дівочої бурси.

Українське громадянство, яке в часах визвольної боротьби складало в жертву своє життя, і тепер не пройде байдуже мимо святого обовязку та допоможе Союзові Українок зберегти жіночий доріст для Української Нації, який денаціоналізується в чужих умовинах життя.

Як потрібно нам свідомих національно, відданих українській ідеї, жінок!

Батьки! Вашому серцю близька справа національного виховання дітей. І до Вас головним чином звертаємося з гарячим закликом: Рятуймо своїх дівчат!

Памятаймо, що найменша жертва на будову дівочої бурси буде цінним вкладом для справи відродження Української Нації.

Жертви просимо надсилати на конто: 9.134 „Український Центральний Комітет у Варшаві“ (Союз Українок-Еміґранток), Вільча 45, м. 3.

Управа Союзу Українок-Еміґранток у Варшаві:

М. Лівицька — голова Управи.
Н. Безручко — заст. голови.
М. Науменко — секретарка.
С. Лукасевич — скарбничка.
Н. Холодна, Г. Марченко, О. Шайдевич — членки Управи.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
по бл. п.
ІЗИДОРІ ГРОМНИЦЬКІМ
відправиться в суботу 25. грудня в год. 8.30 в Успенській Церкві при вул. Руській, на яке запрошує
Родина.

На москвофільському подвірі.

III.

НАЗУСТРІЧ НОВІЙ „ГАЛИЦКО-РУСКІЙ“ ПАРТІЇ.

Недавно на шпальтах деяких польських часописів появились згадки, які є покищо побожним москвофільським бажанням про створення нової „рускої“ політичної партії у Галичині, яка льояльно стояла би на „галицькім“ грунті, не оглядаючись ні на Київ ні на Москву. Завданням цієї партії мало би бути активне поборювання українського руху.

Ідея не нова, по війні вже були дві подібні спроби. Перша, це покійна „Руска Аграрна Партія“, що довший час разом з головою і секретарем аж із сімох членів складалась, що їй проте не перешкоджувало співпрацею з комісарем „Народнього Дому“ п. Міхалом Бачинським наробити величанські шкоди. Органом тієї партії був тижневик „Голосъ Народа“, — між народом як „голос Ірода“ знаний.

У панів з РАП-а про якісь ідеольоґії говорити не приходилось. Їх переконання були дуже прості: створення кооперативи з гучною назвою: „Центральний Союзъ Кооперативъ“, віднова передвоенного „Руского Рільничого Союза“ та оснування згаданого часопису: і все це на те, щоби був претекст тягнути великі „пособія“ з „Народнього Дому“ та виплачувати людцям міністеріяльні платні.

Уся політика тих патріотів заключалась в тім, щоб уміло „держать носъ по вѣтру“, добре вгадувати, що хлібодавцям подобається, ганити і болотом закидувати усіх тих „карієровичів“, що не пристали до їх групи, а самим бути типовими карієровичами.

Але не вважаючи на щедрі „пособія“ з „Народнього Дому“ — „Руска Аграрна Партія“ не була всилі приманити ширших москвофільських кругів, особливо не зуміла притягнути до себе москвофільської студентської молоді, яка тоді не могла погодитись з такими матеріялістичними „концепціями“. Вдалося це „Русскій Селянскій Організації“ при помочі високопарної і штудерної ідеольогічної фразеольоґії п. Сірка-Кареніна в „Русскім Голосі“ та при помочі всіляких відчитів, рефератів і забав у „Русскім Касині“.

П. Сірко-Каренін палко проповідує досмертну вірність „русскій ідеї“, безкомпромісовість принципу „культурного единства русскаго народа“ від Попраду по Ледовий Океан та Камчатку, — боротьбу за признані польською конституцією національні права „русского народа“ в Галичині, боротьбу за „русску“ школу, „русскій язык“ в урядах, за прийняття на державну службу „русских“ і т. д. З „русским язиком“ найбільша морока: бож навіть при істнуванні „лемківського букваря“ годі чейже вводити до галицьких шкіл макаронічне українсько-польсько-московське язичіє з „Землі і Волі“, годі теж творити російські (русскі) школи та вчити російської мови як предмету, у краю, де росіян не було і нема!

І ця сварка між теорією і практикою РСО видна не тільки в її ідеольоґії, в її жонглюванні між територіяльним патріотизмом, російським чорносотенством і польським ультральояльізмом. Гучні патріотичні фрази стояли в яскравій суперечності з руйнуванням своїх установ і своїх товариств та в анархізуванні вірних ще москвофілам селянських кол. Помалу РСО перемінилась у групу, яка плекала єдину „ідеольоґію“: культ взаємної адорації. Всюди сиділа своя „фамілія“. Директори одної установи були членами надзірної ради другої і навпаки. Всюди рука руку мила, а як навіть трапилося, що в „Защиті Земли“ недостаточно здисципліновані одиниці зробили карне донесення на дир. Солука і тов., то в результаті, по кількох розправах п. Солук досить ціло вийшов, а більшість тих, що давніше безжалісно його критикувала, рішила, що з нього „молодець“. Колиж прийшов час, що раптом залишились лише вивіски і внутрі руїна, тоді москвофільські достойники почали признавати, що в них не все в порядку, але потішали себе, що й деякі українські установи не цвитуть: мовляв у таких то повітових союзах кооператив трапились непорядки, сотні тисяч довгу має „Просвіта“, з грошевими труднощами бореться „Рідна Школа“. Але порівнання шкутильгає: бо на сторожі порядку й чистоти рук та інтересів в українській кооперації стоїть безжалісно строгий РСУК, „Просвіта“ задовжилась на книжки, якими заповнила читальняні бібліотеки, Рідна Школа втримує сітку шкіл та проявляє невсипущу виховно-освітню діяльність!

Другий, не менш цікавий самооправдуючий арґумент москвофілів такий, що — мовляв — „нѣтъ у насъ людей“, себто, що тим, які є, вільно навіть те, чого не вільно.

Очевидно, між галицькими москвофілами є чесні одиниці але — цікава річ — їх якнайменше допускають до праці. До москвофільських установ та товариств допущені в першу чергу ті, які творять політичну кліку та готові йти на всякі політичні махінації. Ось тут і починається справа евент. нової москвофільської партії, якій приглянемося ближче завтра.

(Далі буде.)

Діяльність військових осадників у цифрах.

Крім польських кольоністів, які масово напливають тепер головно до Галичини, на північно-західних українських землях розкинені військові осадники. На основі закону з 17. грудня 1920. р. перевели і частинно ще й досі переводять військову кольонізацію північно-західних українських, білоруських і литовських земель таким чином, що військові польські осадники дістають безплатно більші земельні наділи. До 1. січня 1923. р. скольонізували між польських військових осадників кругло 367.000 га землі, з того на самій Волині занято тоді під військову кольонізацію 112.00 га, на Поліссі 133.000 га землі. Військові осадники дістали теж великі, низькопідсоткові кредити на догідних умовинах, щоб могли добре загосподаритись. Одначе і ці позички мусіли державні банки їм тепер сконвертувати, бо осадники їх не сплачували. Крім величезної матеріяльної і моральної підмоги від держави військові осадники дістають її від своєї станової організації „звйонзку осаднікуф“, що повстала ще 19. березня 1922. р.

Саме тепер відбулись XII. з черги загальні збори делегатів цього „звйонзку“ у Варшаві. З цієї нагоди тижневик воєводи Юзефського „Волинь“ з 19. ц. м. (ч. 51.) подає обширний звіт з діяльности „звйонзку“, з якого вибираємо декілька цифрових даних.

Отже „звйонзек“ обєднує тепер коло 9.000 військових осадників і коло 8.000 цивільних осадників. Головна управа „звйонзку“ є у Варшаві. Далі „звйонзек“ має 6 воєвідських рад, 46 повітових і 1097 місцевих відділів. На господарствах господарює ледви 85 прц. членів особисто або лиш їх родини. Що роблять інші? Легко догадатись. Понад 1.000 військових осадників — пише „Волинь“ „покликало місцеве населення“ до самоуправи. Далі державна влада і „звйонзек“ окружили великою опікою діти осадників, які кінчають 6-ти клясові народні школи. А що на 60.000 дітей осадників 17.000 дістануть господарства своїх батьків, решта 43.000 дітей призначено до фахових і середніх та високих шкіл. З тією метою „звйонзек“ втримує 14 бурс виключно для дітей осадників і власну гімназію в Рівному. Від 1. січня 1938. р. відкриває теж інтернат у Познані, щоб діти осадників могли дістати добру фахову освіту в тамошніх польських ремісників і купців. По селах військових осадників будують з поспіхом „доми людове“, яких є понад 50, де приміщуються школи і бібліотеки. Вкінці слід згадати, що „звйонзек“ почав будову відпочинкового дому коло Ворохти для дітей **осадників.**

На інтенсивну діяльність „звйонзку“ вказує найкраще його буджет, що доходить пересічно до 800.000 зол. річно. В останньому часі „звйонзек“ видав на будову свого дому в Рівному 150.000 зол. (при кошторисі 400.000 зол.) і проєктує будову народнього університету у Прудзіщу коло Вильна за 60.000 зол. У Варшаві „звйонзек“ купив великий будинок на довгоречинцеві сплати, бо аж на 40 років. У білянсі „звйонзку“ фігурує ще одна характеристична позиція: на освітній фонд і будову „людових домів“ вставлена квота 471.000 зол.

Цих кілька цифер ілюструє найкраще пляново кольонізаційну і польонізаційну акцію українських земель у Польщі.

——о——

За територіяльну автономію для українських земель у Польщі.

ОЖИВЛЕНА ДИСКУСІЯ В СОЙМОВІЙ КОМІСІЇ.

У вівторок 21. ц. м. соймова буджетова комісія радила над преліммінарем буджету президії ради міністрів. Майже двогодинний реферат виголосив пос. Закляка. В першій частині торкнувся політичних справ. Пригадав, що побіч президента Польщі прем'єр є другим чинником, що устійнює напрямні державної політики. Прем'єр повинен мати ясну політичну програму і методи здійснення цієї програми. Це один із найважніших обовязків прем'єра. Референт запитує, яку програму має уряд у справі розвязки проблеми національних меншин і зокрема жидівської справи в Польщі? Далі референт підкреслив, що територіяльна самоуправа завмерла і не виконує своїх завдань. Уряд мусить теж заняти ясне становище до політичних партій і зясувати, які з них є шкідливі для держави, а які є корисні. Опісля обговорив цифри буджету президії ради міністрів.

У дискусії промовляло кільканацять послів. Пос. Сьода обговорив відносини на Помор'ї кажучи, що у звязку з акцією О. З. Н. на Поморі населення побоюється, щоб не вернулась ера давнього ББ. Пос. Валевський довше спинився над справою конфіскат преси домагаючись, щоб уряд предложив якнайшвидше закон про журналістів і щоб сойм приняв нарешті пресовий закон. Пос. Дудзінський торкнувся справи оживлення польської господарки домагаючись розвязати картелі, зокрема дріжджевий, що опинився у жидівських руках. Домагався теж, щоби жидам не дати ніодної доставки для війська.

Пос. Зомерштайн: Ще не обовязує конституція пос. Дудзінського!

З черги **пос. В. Целевич** обговорив справу налагодження польсько - українських взаємин. Нормалізація є історичною конечністю. Її провал може мати трагічні наслідки і для польської держави і для українського народу. Поодинокі міністерства ведуть суперечну політику в українській справі. Виходить, що уряд не доцінює значіння української проблеми саме тепер, коли на Заході збираються хмари. Тому слід створити при президії ради міністрів і міністерствах: внутрішніх справ та освіти окремі державні підсекретаріяти, що займались би українськими справами. Далі обговорив загострення конфіскат української преси та українських книжок. Українську книжку, що не викликує ніяких сумнівів у прокуратора у Львові, конфіскують на Волині. Осудив спосіб інформування ПАТ-а про українські справи. Можна навіть казати, що ПАТ немов поборює нормалізаційну політику. Пригадав м. ін. вістку ПАТ-а, що її пущено в світ того змісту, будьтоби на мячевих змаганнях у Медиці під Перемишлем між польською та українською дружиною вбито сержанта. В дійсности ніяких змагань у Медиці не було і нікого не вбито, а польський сержант згинув у нещасливому випадку на залізниці. І діло не в тому, що ця вістка була неправдива, але в тому, що її ПАТ

М. РУДНИЦЬКИЙ. 2

Невідомий маляр - Шевченко.

(Докінчення.)

Не маючи змоги оглядати образів Шевченка в оригіналах так як маємо змогу читати його поезії — не маємо тої найконечнішої спонуки, що витворює свіжі враження і насуває цілу низку порівнянь. Хто мав нагоду ходити роками по музеях і оглядати твори давних майстрів і новітніх, той знає із власного досвіду, як око починає щораз живіше реагувати на колїри та лінії, які за першим і другим разом не зливаються в одноцільне враження.

Не більш як від 10 років наше галицьке громадянство почало ходити на малярські виставки; „громадянство“ зводиться тут теж до мізерного мінімального числа аматорів — еліти, яка щойно починає звикати до думки, що на малярські виставки можна ходити таксамо, як на концерти і що образи можуть стати джерелом окремої естетичної насолоди. Такий вихід нашого громадянства припав на дуже важку добу — добу перроможних модерних напрямків у нашому малярстві, коли наші мистці під впливом европейських течій зірвали майже зовсім з рідною тематикою і звернулися до наскрізь технічних проблем, для ширшої публики зовсім незрозумілих.

Наш загал не мав відповідної підготови, щоб сприймати малярські твори, коли навіть така величезна і ріжностороння малярська творчість як Шевченка залишилася поза сферою культурного життя нашої інтелігенції кільканадцять років і досі ця прогалина нічим не виповнена.

У самому життєписі Шевченка прогалина була не менша. Школа і всі промови на Шевченківських концертах та вечерницях підтримували серед громадянства цілими роками погляд, що Шевченко це автор „Кобзаря“. Навіть тоді, коли пригадували принагідно, що Шевченко писав теж прозою, і начеб-то промовчували дискретно його менші твори, у голови засідала думка, що згодом автоматично мала вплив на наш погляд про Шевченка-маляра. Так і залишалося переконання і досі популярне, досі нерозвіяне про те, що Шевченко поза хвилинами поетичного надхнення „теж малював“.

Тимчасом великий малярський талант Шевченка міг був відограти величезну ролю у нашій естетичній культурі, якби ми були мали змогу оглядати його образи змалку у репродукціях на стінах наших хат. На цих образах булиб ми перейшли підготовчу школу, школу не гіршу як сини інших народів, що не мали великих державних музеїв, де моглиб знайомитися з малярством в його історичному розвитку, як знайомляться з літературою.

Шевченко як маляр був дуже ріжносторонній; крім портретів — улюбленого жанру, він малював побутові картини, історичні, релігійні, краєвиди та звірів. Він пробував теж ріжної техніки — від вугля та акварелі почерез олійні образи аж до гравюри та офорту. Ця ріжносторонність відповідала широкій скалі поетичних жанрів, що ними автор „Кобзаря“ висловлював себе з однаковою майстерністю від коротких лірик до великих епічних поем.

Акад. О. Новицький стверджує, що „всі визнають його за найліпшого офортиста“. К. Широцький каже, що коли Шевченко взявся до гравюри то „скоро придбав значний хист і навіть став єдиним представником цього мистецтва на цілий ряд десятиліть у Росії, бо не мав ні попередників, ні безпосередніх наслідувачів“ Проф. Федір Ернст у своїх супровідних заввагах до вистав Київського Музею каже: „Щодо офорту то тут Шевченко, як відомо, не мав собі рівного на цілу Росію, та й не має і далі“, а чотири роки пізніше повторює: „В царині офорту Шевченка, як відомо визнають найкращим майстром України й Росії у XIX. століттї“.

Такі погляди будуть для більшости читачів ревеляцією. Половина Шевченкового життя досі закрита перед нами серпанком, який підносили перед нами десь-колись при життєписі поета, натякаючи на його малярський хист і малярські успіхи. Майже вірити не хочеться, що за кільканадцять років не найшлося в нас ніодне товариство і ніодна людина, яка булаб подбала за видання хоч кільканацяти образів Шевченка у репродукціях і поширила їх, витискаючи з домів інтелігенції всі ті страховища фабричних і домоділних „ляндшафтів“, що й досі прикрашують більшість наших вітальнь, їдалень і спалень. Ми знаємо які величезні труднощі могли були напевно ті, що хотіли занятися такими репродукціями, але ці труднощі не булиб більші, ніж митарства з цензурою, коли йшло про видання „Кобзаря“.

Знайомість з образами Шевченка могла була вияснити нам знайомість з його життєписом, таким важним для зрозуміння його немалого твору. Шевченко робив портрети своїх знайомих, відтворював краєвиди, що стояли перед його очима, робив репродукції творів, якими захоплювався. Кожна його малярська праця стояла в якомусь тісному звязку з його переживаннями, з якимсь моментом життя, що находив часто свій вислів теж в іншому на-

...ає відкликав і залишилася ненависть проти українців. Подібних випадків було більше. Вкінці домагався, щоб українців приймали до державної служби і щоб вони виконували її на українських землях у Польщі.

Після того пос. Мінцберґ обговорив основно протижидівську політику в Польщі.

По промові пос. Ваґнера виголосив довшу промову **пос. З. Пеленський.** Звернув увагу, що в державі, де є 40% національних меншин, національні справи є дуже важні. До цієї проблеми не підходиться з програмою і часто зовсім її промовчується. Пригадує, що польський уряд дбає про поляків за кордоном і це є загальнозрозуміла справа. Польська преса виступає дуже гостро в обороні 200.000 поляків у Чехословаччині. Більше ніж слушні є домагання поляків до чехословацького уряду, щоби польська дитина вчилася в польській школі, щоби приймали поляків до державної служби відповідно до кількости поляків у Чехословаччині, щоби не переносили польських залізничників у глибину Чехословаччини і щоб їх дітям не відмовляли науки в польській мові. Кожний нарід має свої права й їх муситься признати кожному народові. Одначе дуже дивно, що в Польщі ніхто не цікавиться національними справами. Два роки тому говорилось, що уряд має занятись розвязкою української проблеми в Польщі, але дотепер нічого не зроблено в цій справі. Українці не домагаються нічого більше, ніж поляки в Чехословаччині, а може навіть менше. Одначе як лише українці висувають свої домагання, польська преса бе на трівогу і починає вести проти них нагальну нагінку. Тимчасом українці теж є громадянами Польщі, яка, як каже конституція, є спільним добром усіх громадян. Далі звернув увагу, що урядовці беруть участь у протиукраїнській акції. Уряд повинен вкоротити цю акцію. Вкінці звернувся з покликом до уряду, щоб нарешті розвязав українську справу. **Її можна розвязати лише наданням територіяльної автономії.**

Пос. Пеленському відповідав пос. Ваґнер кажучи, що основно відповість при буджеті міністерства внутрішніх справ. Перед розвязкою справи територіяльної автономії треба, щоб українці створили плятформу порозуміння.

Тоді зголосився до слова **пос. В. Целевич** і підкреслив, що підписання 2 відозв ґен. Токажевським-Карашевичом було великою помилкою супроти українського населення. Змагаємо до співпраці з польським населенням на місці, але не може нам прийти навіть на думку, щоб секретаріят порозуміння польських суспільних організацій у Львові мав більше вирішний вплив на політику, ніж уряд. Заповів, що справу цих відозв обговорить докладніше при буджеті міністерства внутрішніх справ.

Далі **пос. Тимошенко** звернувся з покликом до премієра, щоб висловив своє становище у справі положення українського населення на Волині так, щоби кожний поліцай та урядовець на Волині шанував національну гідність і релігійні права українського народу. Домагався теж створення при президії ради міністрів державного підсекретаріяту для національних справ.

По промовах ще кількох послів відповідав прем. Складковський, кажучи, що напрямні праці уряду є такі: оборона держави, господарське двигнення Польщі, закордонна політика і змагання до суспільної справедливости. Промовою референта скінчились наради над буджетом президії ради міністрів

—o—

...прямку: в листуванні, в журналі, в особистих взаєминах з людьми, не згадуючи вже про поезію.

Малярські чи звичайні рисункові спроби неодного великого поета стають цінним коментарем до його творчости, допомагаючи нам краще зрозуміти деякі його форми уяви. Такі спроби збережені в неодному посмертному виданні поетичних творів письменника. Від хвилини, як у Галичині появився вперше „Кобзар" — щойно тепер у 1937 р. маємо вперше доданий до творів Шевченка том присвячений його малярській праці. Зрозуміло, що тепер не пора надолужувати раз загаєне тими самими способами. Навіть якби хто захотів тепер воскресити перед очима нашого громадянства Шевченка в репродукціях то не має доступу до оригіналів. І в час, коли в нас появилося так багато нових талановитих малярів і коли зродилася навіть потреба серед еліти прикрашувати свої хати оригіналами — репродукції не мають уже того значіння, що колись, коли вони могли боротися з іншими репродукціями і то чужого виробу.

Малярська творчість Шевченка, що проминала для українського громадянства немов би в іншім світі поза його поезією, не залишила теж відповідних слідів у критиці, що аналізувала поетову уяву. Поезія Шевченка має неодну спільну рису з його малярством: чітким, ніжним, опанованим у своїй формі, з грою світлотіні. В історії всесвітнього письменства дуже рідкі — винняткові — були випадки, щоб великий поет був водночас великим малярем. У Шевченка, якого життя і ґеній були виннятковою появою, — критика має ще досить матеріялу до несподіванок.

Одною з найбуденніших несподіванок, на яку, як і на багато інших у нашому житті, мало хто звертає увагу, є поява тому присвяченого пластичній творчости Шевченка.

—o—

Перепони у шкільному плебісциті.

Пишуть нам:

В часі шкільного плебісциту почав жвавішу працю і постерунок поліції в Наварії. Дня 12. XII. ц. р. коло год. 5-ої попол. стояв спокійно гурток хлопців коло кооперативної домівки в Поршні. Нараз надійшли два постерункові і зі словами: „Цо то за войско?" стали розганяти молодь гумовими палицями. Молодь стала втікати, та поліція гнала без потреби за безборонною молодю дальше, бючи гумовими палками, куди попало. Цікаво, що на це скаже Воєвідство, яке не бажає, щоб публична сторожа безпеки своєю поведінкою вносила небажаний фермент поміж супокійне населення.

Дня 20. ц. м. батьки шкільних дітей вибрались до Наварії, щоби в присутности війта підписати декларації. Війт заявив, що не має поручення зі староства і підписів приймати не буде. А небавком командант постерунку наказав людям віддати декларації і забрав їх зі собою зі словами: „Я сам бенден подпісивал". Обурені батьки внесли зажалення до відповідних чинників.

З українського життя у Брні, ЧСР.

СВ. МИКОЛАЇВСЬКА ВЕЧІРКА.

12. грудня Т-во „Єдність" улаштувало св. Миколаївську вечірку з багатою мистецькою програмою під орудою п-і Е. Готфридової. Свято складалося з двох частин: перша була присвячена дітям членів Т-ва, друга для дорослих та їх гостей. Цього року св. Миколай був для всіх учасників незвичайно щедрий, дарма що зовнішні умовини в загально-напруженій атмосфері не дуже то для нас, українців, прихильні. Саля жіденицького спортового клюбу, як звичайно на всіх імпрезах „Єдности", була переповнена, як ніколи досі. З визначніших гостей слід відмітити проф. Грузу, д-ра Слюсара, інж. Фронтика, п. Мацієвич, проф. Монюка, інж. Личака, інж. Краснокутського та б. ін. Ця участь інтеліґенції тим приємніша, що досі на бренському ґрунті все бракувало тіснішого контакту між бувшим стрілецтвом та інтеліґенцією.

Заходами жіночої секції Т-ва „Єдність" обдаровано понад 60 дітей ріжними, переважно практичними та цінними подарунками в загальній вартости понад 620 корон. Дорослі дістали понад 170 дарунків, переважно жартовливої якости.

Власна орхестра під орудою п. Найди, дуже добре зіграна, грала до танців, при чому чеські музичні твори чергувалися з українськими. В перервах члени Т-ва наскоро зімпровізували хор та заспівали кілька українських пісень. А живістю українських національних танків так захоплювали гостей, що деякі з них і самі пустилися до „запорожця" чи „козака".

До успіху свята причинився у значній мірі голова Т-ва п. М. Сиберич зі своєю дружиною та пильний секретар п. Кіця, що не пожалували ні своєї праці ні кишені. Взагалі слід відмітити, що Управа Т-ва „Єдність" у Брні справді стоїть на висоті своїх завдань. А це є найкращою запорукою і розвитку самого Т-ва, і його національного значіння на бренському ґрунті. Симпатії, якими Т-во „Єдність" користується серед братнього чехословацького народу, можемо завдячувати цій дружности, з якою все береться до роботи Управа Т-ва з усіми його членами. Т-ву можемо щиро побажати дальшого успіху в його розвитку та діяльности.

Л. В—ий.

Альоголь вироджує раси й веде до загибелі

Сойм змінив закон про охорону льокаторів.

В середу 22. ц. м. відбулось останнє пленарне засідання сойму перед святами при участи членів уряду з прем. Складковським. Марш. Цар прийняв дві інтерпеляції кс. Любельського і відослав до комісії проєкти законів, що їх зголосив уряд та посли. З черги пос. Желіґовський заявив, що дістав листа з підписами 12-ох послів у справі своєї відомої промови на засіданні сойму. Отже 12 послів заявило в листі, що вважають неможливою свою співпрацю з пос. Желіґовським у військовій комісії, де він є провідником з огляду на велику розбіжність поглядів на ролю начального вожда в державі. Пос. Желіґовський заявив, що до цієї справи з листом вернеться ще своєчасно і тоді обговорить його.

Після того пос. Ґладиш зреферував проєкт закону про обнижку комірного і зміну закону про охорону льокаторів. Референт ствердив, що соймова правнича комісія змінила законопроєкт уряду, зберігаючи охорону льокаторів для двокімнатних і менших помешкань. Далі комісія продовжила обнижку комірного до 31. березня 1939. р., уповажнивши уряд, щоби продовжив в деяких місцевостях, з огляду на специфічні умовини, охорону трикімнатних помешкань до 30. червня 1942. р. У дискусії промовляло кількох послів, з яких деякі висловлювались за скасуванням закону про охорону льокаторів. Посли: Щепанський і Зомерштайн домагались, щоб поширити охорону льокаторів теж на трикімнатні помешкання з огляду на низькі заробітки фізичних та умових робітників. Те саме торкається найменших торговельних і промислових льокалів. По відповіди референта сойм приняв згаданий законопроєкт у другому і третьому читанні так, як це устійнила комісія. Відкинув лише 6 статтю про звільнення зпід охорони закону помешкань чужинців, до яких Польща пристосує реторсію. Далі сойм приняв кілька конвенцій.

З черги пос. Пелчинська зголосила інтерпеляцію у справі втягання молоді середніх шкіл до ендецької політичної організації та протижидівської акції. Вкінці марш. Цар побажав веселих свят і запросив послів на чай.

ІНЖИНІРИ ТА ДИПЛЬОМОВАНІ ІНЖИНІРИ.

Рада міністрів приняла на внесок міністра освіти проєкт закону про два титули інжинірів. Титул дипльомованих інжинірів прислуговуватиме абсольвентам високих технічних шкіл, титул „інжиніра" — особам, які скінчили вищі „неакадемічні" школи.

Жіноча сторінка.

ПОЕЗІЯ ДАРУНКУ.

Св. Миколай зі своїми щорічними відвідинами, а потім і Різдвяні Свята — це був колись час, коли ми роздавали та діставали ріжні дарунки, час турбот: що кому подарувати, яку суму можна на дарунки видати, та клопіт з тим, де ті гроші взяти, на чім їх заощадити. Треба з жалем ствердити, що оця Миколаївська чи святочна дарункова поезія потрохи зникає. Все більше і більше чути міркування з приводу доцільности подарунків взагалі. І тут матеріялізм, що оволодів світом починає затирати почування і поезію.

„Дитячі забавки"... — „І так ніхто у прихід св. Миколая не вірить"... „Навіть найменші діти знають, що то батьки, бабуня, тіточки та вуйки вручають св. Миколая"... — почуєте відповіді. І тому Миколаївські закупи обмежуються до солодощів, горіхів, медівників. Св. Миколай з янголом і чортом уже не ходить по хатах до чемних і нечемних дітей, ще тільки хіба зявляється в якомусь ширшому товаристві. У дітей нема хвилин вичікування з острахом ні каяття перед св. Миколаем за погані вчинки і злу поведінку. У дорослих нема святочного приготування до святочних відвідин опікуна дітвори — відпала святомиколаївська поезія.

Як гарно колись було на Різдвяні свята! Ялинка, а під нею пакунки — гарно опаковані, перевязані кольоровими стяжечками. Родина купчилась коло ялинки, всі розшукували свої пакуночки, розвивали, розглядали, тішились та дякували одне одному. Стільки тепла і доказів уваги було в тих дарунках, хоч часом і була то якась дрібничка, що й коштувала недорого. Але обдарований тішився, що про нього не забули, подумали про те, чого йому потрібно, чи що зробилоб йому приємність. Ця увага гріла і давала почуття родинної спільноти.

А тепер? Тепер часто дружина, а то навіть і діти, замість більшого чи меншого пакунка знаходять під ялинкою або і просто на столі синю коперту з якоюсь сумою, що має задовольнити потребу чи забаганку обдарованого. Воно приємно дістати такий дарунок, але настрою при виборі дарунку вже нема. Решта членів родини теж менше задумується над тим, чого саме бажав би чи потрібував обдарований. І зникає потроху і святовечірня поезія, обдирається життя з небагатьох ще залишених на ньому рожевих пелюстків.

Чи не вартоб оту дарункову поезію затримати? Чи не вартоб противникам задуматись над моральною, чуттевою стороною цих святомиколаївських та святовечірніх дарункових звичаїв? Нехай би і педагоги наші задумались над тим, чим замінити той душевний звязок родини тай навіть шкільний, коли діти перестали приготовлятись до свят і виявляти в часі них бодай трохи свого почуття. Може й не варто сварити на дітей, коли вони щось там для учителя придумають в дарунку на свята, може й непедагогічно буде підозрівати дітей, що вони хотять учителя тим дарунком підкупити та це ще й дітям говорити — як це трапилося недавно в одній нашій школі. Може ліпше буде дарунковий звязок затримати, а тільки відповідно настроїти молоді душі та пояснити їм, що не ціна грає тут ролю, а те почуття і увага, з яким дарунок вибираємо

Х. К.

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ

НА СТОРІНКАХ СВЯТ-РІЗДВЯНОГО „ДІЛА".

Подаємо Шановним Читачам до ласкавого відома, що як і минулими роками, з нагоди цьогорічних Різдвяних Свят відкриваємо окрему рубрику святочних бажань для наших Читачів.

Надіслані бажання містимо у святочнім числі „Діла". Кошти бажань: 2 зол. до розміру 15 слів та 20 сотиків за кожне слово понад 15 слів.

Надіємося, що наше Шановне Громадянство використає цей дійсно гарний, вигідний і дешевий спосіб святочних бажань та з нагоди цьогорічного Різдва пригадається своїм дорогим і близьким: кревнякам, приятелям, товаришам, знайомим і т. д.

Бажання, за які належність просимо надсилати рівночасно з текстом, приймаємо до дня 3. січня 1938. року.

Четвертий вечір народньої ноші.

Чи це не дивно?

Справді важко повірити, що оце вже четвертий раз влаштовуємо у Львові вечір народньої ноші.

Але воно так. Не тільки побачимо перегляд нових строїв, але збагачені в досвід попередніх показів, вже знатимемо несодно.

Наприклад: перший показ (1934) звернув нашу увагу на бойківське вбрання. Білі, квітчасті строї з Тапча або мальовничі „кички" з околиць Славська напричуд гарно виглядали при вечірньому світлі. Зате гуцульське вбрання, таке яскраве в соняшному сяйві, меркло в освітленій залі. Хіба один Космач своїми жовто-помаранчевими візтінками пробивав собі дорогу.

Ще одна завзага: на цьому першому показі видно було ще кілька т. зв. полтавських строїв. Це величались „жупани", нашиті лелітками, у сполуці з ондульованими кучерями й лякованими черевичками. Але видно було, що їх власниці почувають себе ніяково. Посеред цієї всієї первісної краси, самі відчували свій „стрій" із несмаком.

І на черговому вечорі їх уже не було. Та й мабуть ніхто їх і не помітив би. Бо прегарне лисятицьке весілля, що само кинуло на сцену сорок старовинних народніх строїв, було в осередку уваги.

Але й це навчило нас дечого. Ми побачили, що народніх обрядів, виведених селянами, не можна ставляти поруч із інтелігентськими продукціями. Правда, від цього виграло лисятицьке весілля — ввесь його первісний, невловний чар. Але обряди виведені міськими силами зблідли.

Що залишив нам цей другий показ? Свідомість, що в кожній частині нашого краю можна знайти первісні народні строї. Наприклад здавалось, що в околицях Перемишля вже нема народнього вбрання. А тут виступила ціла група в оригінально повязаних хустках та розмашистих „бекешах".

На третьому показі це враження ступінувалось. З усіх усюдів зявлялись строї, оживали призабуті околиці. А найбільшою несподіванкою була Холмщина. Оця далека призабута країна за Бугом засяла нараз несподіваним багатством свого вбрання. Так неначе потвердила слова Святого Письма „про останніх, що будуть першими".

Але цей третій показ каже нам призадуматись, що може нам дати четвертий? Чи можливі ще нові строї? Чи варто, щоб повторилися давніші?

Напевне. Скільки ще околиць не виявило себе! Поділля ще має багато цікавих закутин. Сокальщина майже зовсім не була заступлена. Равщина і Збаражчина. Золочівщина теж. Широка Волинь ще не вислала ніодного досі вбрання, коли не рахувати напів поліської Костопільщини. А цього року кинемо нове гасло — розшуків за вбранням української шляхти.

В половині лютого 1938 влаштовує цей вечір як звичайно кооп. „Українське Нар. Мистецтво" й Т-во „Українська Захоронка". Ще є доволі часу підшукати собі стрій. Саме підчас Різдвяних Свят розїдеться багато з нас у край. Тоді є змога побачити давні святкові одяги, що цілий рік спочивають у скринях

Л. Б.

—o—

Балачки про моду.

Мода це химерна пані. Іти сліпо за її приказами, слухати моди беззастережно небезпечно. Але слідкувати уважно за нею, йти а її гаслами індивідуально може нам вийти на користь. Часами вражає нас мимоволі, коли є модні короткі сукні, а ми бачимо прибільшено довгі. Але, яка коротка така сукня має бути, не сміє залежати тільки від модних приписів, але передовсім від нашого доброго смаку. Жінки із не надто зграбними ногами, повинні радше зрікатися найновіших здобутків моди коротких одягів і носити дещо довші сукні. Наслідувати бездумчиво те, що носять, без огляду на свою особу, ніколи не дасть доброго висліду. Те, що кожній сукні надає властивий чар, це особа, яка її носить, та як вона її вміє носити. Для повного успіху даної туалети, не тільки важне, щоб вона була бездоганно вшита, але теж, щоб ми уміли рухатися в даному одязі, вміли в ньому ходити. Щоб ця сукня була виявом нашого доброго смаку і до нас належала, а не була куснем матерії, яким ми себе обвішали. Найкраща балева сукня не зробить відповідного враження, коли ми почуваємо себе в ній ніяково та чужо. А навпаки найдешевіша туалета пристосована до нас, коли почуваємо себе в ній добре, піднесе наше самопочуття, доведе до успіху.

Більші товарові доми за границею, свідомі того враження, яке залишає сукня на жінці, із особистим чаром і мають спеціяльних манекінів, які показують у крамницях паням, сукні на собі. І тут теж треба бути обережним. Бо те, що на стрункій, гарній модельці виглядає прегарно, може нам зовсім не підходити і часом навіть осмішити. Треба усвідомити собі недостачі і знати, що нам підходить, а що ні. За порадою доброї кравчині можна багато злагіднити та скрити. Тільки першорядна робітня (до такої можна зачислити кравецьку робітню „Труду" під проводом пані Олесницької), передплачує дорогі закордонні журнали та дає змогу індивідуального підходу та вибору. В тім випадку дещо дорожче заплачений фасон виплатиться, буде в дійсности дешевий. Сукня виконана першорядними силами, застосована точно до нас, буде довго модна. За деякими малими змінами можемо її носити декілька літ. Ми будемо почуватися в ній добре і це рівнозначне з тим, що будемо мати життєві успіхи у ній. Щоб переконатись що саме модне та що підходить для нас, треба крім ради доброї кравчині ще самому розглянутися довкола себе. Оглядати вистави, які дадуть може надто шабльоновий образ моди та ходити на ревії мод. Такі ревії відбуваються у нас ріх-річно. Влаштовує їх теж кооператива „Труд". Бачити сукні на модельках це все кориснійше для нас, тимбільше, що крім того почуємо фахові пояснення. Зачуваємо, що і цього року 23. січня відбудеться ревія моди, влаштована цією кооперативою. Новиною на ній буде показ дешевих суконь. Виступлять там теж жіночі ревелерси „Богема" і Стефа Сталниківна.

Мелянія Нижанківська.

—o—

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ

У понеділок 13. ц. м. у клюбі „Нової Хати" і „Труду" чергове зібрання було присвячене літературній темі. П. **Наталя Зибенко** говорила про **„М. Родзевічувну як письменницю Полісся".**

Польська письменниця М. Родзевіч народилася й виросла на нашому Поліссі. У своїх творах, особливо тих, яких дія проходить там, вона заступає наполегливий елемент польських обшарників, що „кольонізують" цей край для Польщі. Та поруч них пробивається й місцевий елемент. Іноколи як тло для головних постатей часом і як дієві особи. Референтка зупинилася довше на тому, як виявляє себе цей місцевий кольорит у творах Марії Родзевіч. Польська письменниця передає його холодно-обєктивно. Поліщуків уважає первісними людьми, що підлягають темним сильним інстинктам. Вона признає їм теж первісну силу, погорду смерти, дике завзяття. Нарід це незгнутий, ворожий, але чесний і призначений на загладу. Польський обшарник, що від віків його поборював, тепер знайшов піддержку в особі військового кольоніста. Марія Родзевіч вірить в його успіх.

Дискусія над цією темою зачіпила й інших „кресових" письменників. Показалось, що є їх багато. Та відношення до землі, що її описують, рівне. Є такі (як Ґрушецький), що виразно вважають її чужою землею, якy треба використати, доки можна. Коссак-Щуцька добачує в ній польську провінцію, що тільки „невдячна" супроти матірнього краю

Українська молоде! Допильнуй збірки ювилейного „Дару Просвіті"!

Сторінка без політики.

ГОЛОС ІЗ ДАЛЕКА.

ДИВНІ ОКУЛЬТИСТИЧНІ ЯВИЩА.

Окультисти знають чимало таких випадків, що люди відчували годину смерти своїх знайомих чи рідних, хоч вони були віддалені іноді сотні миль, величезними просторами суходолів та океанів. Найцікавіше в таких явищах те, що їх переживають люди, які не мають у собі ніяких медіюмістичних здібностей і в інших, звичайних, умовинах зовсім неподатливі на ніякі окультистичні явища. Ніхто не вміє того дивного явища пояснити, що голос вмираючої людини, майже із засвітів приходить до живої людини.

В Талмуді можна знайти місце, яке каже, що „голос вмираючого“ може цілу землю довкола обійти. Вавилонці та єгиптяни також знали в давнину те дивне явище. Згодом римляни, відтак германи призадумувалися над тією дивною силою, що її іноді проявляє душа людини, що відходить із цього світа. У звязку з тими явищами повстала ціла література, одначе несамовита тайна такого дивного явища далі залишилася тайною.

КНИЖКИ ПАДУТЬ НА ЗЕМЛЮ.

Одну з таких дивних подій про „вістку смерти“ оповів професор медицини париського університету і фізіольоґ д-р Льонже. Той учений, визначний дослідник і раціоналіст працював одного дня у своїй робітні. Раптом запримітив він, що до його кімнати ввійшов його приятель і найкращий співробітник. Дивний гість, якого постать виглядала зовсім без тіла, зявився немов світлина з фільмової камери. Він підійшов кілька кроків і поскидав деякі книжки з полички на землю, крикнувши при тім з полекшою: „Тепер я вже вас не потребую!“ Професор Льонже дивився перестрашений, як наукові книги летіли з лоскотом на землю. Це були підручники фізіольоґії, над якими приятель професора працював довгі роки. Заки професор успів спокійно призадуматися над таємничою зявою, вона щезла раптом без сліду. Небавом дістав він повідомлення про несподівану смерть свого приятеля, який зійшов із цього світу точно в тій самій годині і хвилині, в якій професор Льонже побачив зяву, що скидала непотрібні книжки.

ПРИВИД МЕРТВОЇ МАТЕРІ.

Подібне явище „голосу із засвітів“ пережив німецький лікар д-р Бок. Одного дня сидів він у кабареті в товаристві свого брата та ще кількох осіб. Раптом почув він у тілі щось гейби удар електричного струму і безпосередньо після того побачив привид матері, що лежала мертва в ліжку. Привид тревав ледви кілька секунд. Лікар перебив братові, який нічого не бачив і не прочував і заявив, що він мусить виїхати найближчим поїздом до рідного дому, де померла мати. Ціле товариство збентежилося, дехто побоювався, що лікар раптом збожеволів. За той час лікар побіг до свого мешкання, одягнув чорний одяг і ще тієї самої ночі виїхав поспішним поїздом до родинного міста. І справді привид в кабареті не був галюцинацією, бо брат, що залишився в кабареті, дістав рано телеграму з коротким повідомленням про смерть матері, яка підчас агонії закликала ще кілька разів улюбленого сина.

ВИСТРІЛ.

Незвичайно дивну подію пережив один віденський купець. Він мав у Менчестері сестрінка, з яким доволі часто листувався. Одного ранку сидів купець у свому бюрі над фактурами і листами, коли раптом почув якийсь гук, немов від близького вистрілу. Купець устав негайно зпоза стола і виглянув до магазину, щоб побачити, що там трапилося. Одначе всі робітники працювали зовсім спокійно і коли він запитав чи вони чули гук вистрілу, всі відповіли счудовані, що ніякого лоскоту, ні гуку не чули. В тім самім менті почув купець, начеб то позаду нього залунав оклик сестрінка з Англії з проханням рятунку. Схвильований купець вернувся до свого бюрка і вислав одного з урядовців, щоб приніс йому склянку води. Відчував він, що саме в цій хвилині щось небезпечного і жахливого стрінуло його сестрінка.

Пополудні вислав збентежений купець телеграму до Менчестеру. Небавом прийшла відповідь, що сестрінок вийшов перед 24 годинами зі свого мешкання й досі не вернувся.

Вісім днів пізніше знайшли в ліску коло Менчестеру трупа якогось застріленого. Виявилося, що тим застріленим був саме безталанний сестрінок віденського купця, якого злочинці заманили в пусту околицю, вбили і заграбили всі гроші, які він при собі мав.

—o—

„Некоронована королева Арабії“.

Такий підназоловок має скромна книжка, що під головним заголовком „Ґертруда Бел“ появилася недавно на поличках льондонських книгарень. Для англійців означає це прізвище те саме, що „полковник Льоренс“.

Ґертруда Бел, яка вмерла тому десять літ, була справді незвичайною жінкою. За життя мало про неї чували й знали. Її прислонювала тінь великого Льоренса, людини великих загадок, що орґанізував арабську державу й водночас був її зрадником.

Ґертруда Бел працювала над будовою Нової Арабії, начеб вона була її правдивою батьківщиною. Висока жінка, з гарною поставою, ввійшла до історії світу крізь таємні ворота. Клемансо, який знав Ґертруду, присвятив їй у своїх споґадах кілька теплих слів: „Не було в неї тих примітивних та нагальних відрухів, які звичайно називаємо відвагою“ — пише „Старий Тигр“ — у неї був радше такий внутрішній вогонь, велика стихія, що проявлялася в театральних ефектах; це була жінка, яка завжди мусіла перемогти, незломна й непереможна“.

Звідкіля взялася ця незвичайна жінка?

В її походженні нема нічого романтичного. Уродилася вона в 1868. р. в домі багатої аристократичної, англійської рідні, серед достатків та почестей. Її батько, Гайґ Бел, користувався перед прізвищем коротким та гідним титулом „сір“. Мати померла, коли Ґертруда мала всього три роки. Вееж таки той прикрий випадок не означав для малої дівчинки ніякої траґедії. Мачуха, що прийшла в її життя, полюбила малу дитину не менш рідної матері. Вже в молодості був слідний вплив малої Ґертруди на людей, що опісля посвячували для неї своє життя. В 1887. р. Ґертруда Бел скінчила з відзначенням університет в Оксфорді, де студіювала залюбки історію. Невже вона вже тоді знала, що колись саме творитиме історію?

В нагороду за університетський диплом дав їй батько модний тоді „дарунок“: подорож по Европі. Але Ґертруда не проґайнувала часу серед сальонів париської моди або на романтичних побережжах Італії, як її ровесниці. Ватерльо, де перемогли Наполеона, руїни старого Риму — це етапи подорожі молодої Ґертруди, місця, що створили історію.

Небаром сір Франк Лескел, її вуйко, стає послом у Тегерані, куди й запрошує свою сестрінницю, яку дуже любив. Ця хвилина стає переломовою подією в її житті. Тегеран очарував її Сходом. Тепер вона вже знає, де її призначення. Вяжеться щораз тісніше із Сходом. Вона відбуває низку подорожей: Сирія, Палестина, Північна Арабія — всюди збирала вона причинки до майбутньої археольоґічної студії.

Стрічається вона з поклонниками Горта, проходить слідами римських когорт і шляхом хрестоносних походів. Відвідує руїни Сумеру й Уру, міст, що мають скромне число літ, та в яких перед приходом нашої доби, знали вже лазнички із теплою водою, і де молоді жінки послугувалися розмірно великим доборои шминок...

Ґертруда зживається з арабами, тоді ще кочівним народом, із нерозбудженою поки що національною свідомістю. Її батьківщиною був тоді ввесь арабський півостров, цілий зовнішний світ поза ними — це самі вороги. Всі племена й поміж собою ведуть вони вічні бої, племена схоплюють собі взаїмно жінки. Горе білим джаврам, що бажають продертися крізь їхні піски! Таких смільчаків ограблюють дочиста, і на добавок підрізують їм горла, все це, розуміється, в імя Аллаха, який і є єдиний. Такий є настрій пустині.

Ґертруда Бел не лякається його. Вона не є для арабів „білою невірною“, але їх власною сестрою, що разом із ними мандрує пустинею та таборить у їх шатрах.

Конзулі й кольоніяльні урядовці від Яффа до Адену, яких вона часом відвідувала, дивуються їй та... поважають її. Іноді вони перестерігали її, що згине серед напів диких племен, проте вона завжди поверталася ціла і здорова, хоч край кипів у крові.

У Сараєві впали два стрільна, за якими посипались міліярди інших. Настала доба надзвичайних ґазетних додатків. Вкінці надзвичайний додаток: „Велика Британія приступає до війни“. Бє година Ґертруди Бел. Ніхто не знає, що вона стала службовичкою „Інтеліджен Сервіс“ та разом із полковником Льоренсом приготовляє протитурецьку диверсію. Тоді порозумівається вона часто з Льоренсом, щоб у двійку, кожне з них на власну руку, орґанізувати арабів у здисциплінований колектив, згідно із вказівками „Інтелліdженс Сервіс“.

Льоренс залишив по собі спомини. Ґертруда Бел не написала про себе ні слова. Проте та незвичайна жінка, що знала історію і брала участь в її укладі, матиме в ній свою сторінку. Один із англійських міністрів сказав про неї недавно: „Була для нас більше варт, як чотирьох ґенералів“.

І ніодин з англійських ґенералів не запротестував проти цього твердження...

—o—

КАМІНЧИК ПЕРСТЕНЦЯ ПОДАЄ ПРОФЕСІЮ ЛЮДИНИ.

Один із найбільше принятих звичаїв у Бразилії та застосований усіми — це ношення перстенів, по яких можна пізнати професію людини. Головно камінчик у перстенці означає відповідну професію. Нпр. лікарі мають перстені з смараґдами, адвокати з рубінами, інжинери з шафірами, дентисти з топазами і т. д.

—o—

Дивогляди.

ГР.-КАТ. КУПІЛЬ НА МОРОЗІ.

Найчастіше за дивоглядами шукаємо в американській пресі. Одначе американські дивогляди тим цікаві, що їх часописи або з роздумою читачам подають, або справді такі дивогляди трапляються.

Якщо йде про інформації польської преси щодо українців, то там можна подибати гори дивоглядів із простої ігноранції. Та ця ігноранція переступає іноді межі навіть тоді, коли мова і не про українців.

Напр. „Сервіс Спеціяльни АТЕ“ з 21. ц. м. подає на 16. стр. таке:

„Богослуження на леді підчас свята Трьох Королів.

„У краях греко-католицького обряду (Росія, Румунія, Болгарія та ін.) істнує від давна цікавий звичай, що його святкують у свята Трьох Королів. Мешканці якогось села чи містечка збираються над рікою, або ставом. На леді вирубують великий хрест, уставляють його над прорубом, відтак священник править богослуження. По скінченім богослуженні селяни набирають до принесеної зі собою посудини води і несуть її до домів. Свячену воду переховують аж до другого свята Трьох Королів. Аматори холодної купелі роздягаються і при загальній радости присутніх,описуються плаванням, іноді підчас сильного морозу. Підчас свята трапляються доволі часто випадки несподіваної купелі, з причини заломання леду під учасниками того обряду“.

Хіба до „гр.-католиків у Росії, Румунії і Болгарії“ та до купелів підчас Трьох Королів не треба нічого додавати. Про Йордан мабуть в АТЕ нічого не знають.

На фантазію авторів таких дивоглядів найкраща рада: одна купіль на морозі.

Остаточний вислід румунських виборів.

НЕВДАЧА УРЯДУ.

Згідно з румунським законодавством, партія яка при виборах збере 40% голосів, дістає половину премії, себто 90% мандатів. Первісно припускали, що премію дістане урядовий бльок. Тимчасом точні обчислення виявили, що урядовий бльок дістав 37.5% голосів, національно-селянська партія (ліва) 19.4%, „все для держави" (залізна гвардія) 16.1%, національно-християнська партія 9.6%, друга ліберальна партія 4.3%. Решту голосів дістали дрібні групи.

Тому, що ніяка партія не дістала 40% голосів, мандати розділють пропорціонально, тому в новому парляменті буде мабуть такий

РОЗПОДІЛ СИЛ:

На 387 мандатів національно-ліберальна партія з румунським фронтом, національно-демократичною партією та німцями дістане 142—145 мандатів, національно-селянська партія 75—77 мандатів, „все для держави" 62—65 мандатів, національно-христ. партія 35 манд., друга ліберальна партія 12 манд., радикально-селянська партія 8 мандатів.

Мадяри дістануть мабуть 13—14 мандатів. Крім того до парляменту ввійдуть мабуть представники соціял-демократів, аграрників та людовців.

ЧИ В НОВОМУ ПАРЛЯМЕНТІ БУДУТЬ УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ?

Як відомо, Українська Національна Партія на Буковині приступила до урядового бльоку; на листах того бльоку кандидує д-р В. Залозецький у Чернівцях на 3. місці, Ю. Сербинюк у Сторожинці на 2. місці. Мабуть ніодного з тих кандидатів не виберуть, бо урядовий бльок дістав розмірно мало голосів у обох повітах, а саме: у черновецькому повіті: націонал-цараністи дістали 21.536 голосів, урядовий бльок — 12.631, „все для держави" — 10.990, жиди — 4.600, кузисти — 2.173, Братіяну — 2.015, соціял-демократи — 1.800, радикали-цараністи — 1.087, Авереску — 140. У сторожинецькому повіті: націонал-цараністи — 10.009 гол., ліберали — 6.650, „все для краю" 3.951, кузисти — 3.171, жиди — 1.134.

Пресова конференція СУПРОМ-у.

Союз Українських Професійних Музик у Львові скликав минулої середи пресову конференцію, щоб через пресу познайомити громадянство з трьома проектами, ухваленими на минулих Загальних Зборах Товариства. Ці проєкти зясував проф. Витвицький, якому віддав голос голова СУПРОМ-у дир. В. Барвінський, отворивши конференцію коротким вступним словом.

1) СУПРОМ рішив уладити в 1938. р. при співпраці Музичного Інституту ім. Лисенка **конкурс для молодих виконавців.** Такі конкурси — як напр. відомі Шопенівські у Варшаві — звичайно викликують чимале зацікавлення публики та дають молодим музикам ціль студій і заохоту до праці.

2) Відсутність постійної **української симфонічної орхестри** становить дуже поважне недомагання в нашому музичному житті та сильно обмежує творчі можливости українських композиторів. Наша публика має змогу хіба час до часу почути ад гок склеєну симфонічну орхестру; під цим оглядом, на жаль, не поступили ми від половини минулого століття. Щойно за яких 3 роки наша симфонічна орхестра станулаб на справді високому рівні — та вже до року моглаб вона виступати, виконуючи легкі твори. Важке питання — фінансування тої орхестри. Її члени мусілиб у початках вдоволитися скромною винагородою, а то й деякий час працювати безкорисно. Фондів потребуватиме орхестра лише на річеві видатки: на закупно інструментів і нот та на науку для інструменталістів. Слід міркувати, що згодом орхестра буде виплачуватися.

3) СУПРОМ хоче оснувати **українське нотне видавництво.** Український музичний видавничий рух дуже однобічний: на наших книгарських поличках можна найти чимало хорових нот, менше сольових, зате дуже мало інструментальних. Наслідок такий, що чимало вартісних композицій залишається в рукописах, що не чують їх не лише чужинці, але навіть і свої. Тому необхідно заповнити ту прогалину і зорганізувати видавництво нот на поодинокі інструменти і камерну музику — згодом і на симфонічну орхестру.

Музика може стати дуже цінним засобом пропаганди української культури за кордоном; чималими осягами в тому напрямі може похвалитись „Українська Республиканська Капеля" Кошиця. Музика, зокрема інструментальна — це засіб вислову зрозумілий для всіх. Видавництво нот дозволилоб нашим музичним кслам навязати контакт з міжнародніми.

Щоб наші музики зуміли здійснити ті три такі важні проекти, вони мусять дістати підтримку громадянства.

Дир. Барвінський звернув увагу, що всі три цілі, намічені СУПРОМ-ом, не важкі до здійснення. Найбільш пекуча справа видавництва нот.

СЕЛЛЕШ ЖИГМОНТ. 2

Пекольні гроші.

(Докінчення).

Але нараз... усе це зненавидів. Життя у добробуті почало його нудити, забави і вибаги, головно його приятелі викликали в ньому почуття відрази. Пригадував, що не мав ані одного приятеля, як довго був бідний. Чортівські гроші пекли його, радо хотів би їх позбутися. Тужив за бідністю, за добою голодівки. Але даремне пробував усіх способів: мішок ніяким робом не випорожнювався, хочби з нього не знати, кілько брати. Накінець він рішився на останню пробу. Пішов до церкви. Боязко увійшов до неї і там зовсім іззаду між жебраками скорчився. Радо хотів би впасти хрестом, але не відважувався. Але коли прийшов паламар збирати датки, він сягнув до мішка і все, що там було, кинув на тацю.

Але дукати, начеб таця не мала дна, впали на неї всі і покотились по долівці. Дивна річ, ніхто інший цього не помітив, тільки Жібрик. Його очі мало не повискакували з жаху. Тремтячи на всьому тілі, вибіг з Божого дому і швидко затягнув свій мішок. Ані одного дуката в ньому не бракувало!

— Все даремно! — прошепотів посинілими губами, відтак повторяв тихо: — Все даремно!

Було літо, а тремтів від холоду. Як сновида блукав цілий день по місті, а коли смеркло, в його душі дозріло накінець рішення:

— Таке життя — це не життя! Тому краще покінчу з собою.

III.

Пішов на міст Маргарети, щоб скочити з нього до Дунаю. Зломаний тілесно, ходив сюди-туди між камінними стовпами. Молоде життя в його душі ще раз вело страшний бій із самогубним наміром.

Коли вже приступив аж до поруччя, помітив, що якась жіноча постать біля нього нагинається через поруччя мабуть з тим самим рішенням: кинутись у воду. Ледви встиг зловити її за руку.

— Що задумуєте, безталанна? — питався Жібрик голосом, що тремтів від зворушення. — Хочете відобрати собі життя?

Дівчина хвилину не була всилі слово промовити, а потім гнівно, але при тім рішуче відповіла: — Так, хочу!

Жібрик глибоко зворушений глядів на цю безталанну гарну дівчину:

— Така молода й така гарна: чомуж це?

— Бо моє життя — це не життя. Це тільки бідне животіння. Я молода і, як ви кажете, гарна, але що з того маю? Мої молоді літа пливуть у рабстві, блиск моїх очей і свіжість мойого обличчя нищить бій за кусник хліба, за кусник полотна, з якого я моглаб собі вшити якусь суконку.

Виглядала надзвичайно гарно, коли говорила. В її очах блистіли сльози, обличчя палало гарячим вогнем краси.

— Тому краще смерть, ніж зносити таке бідне життя!

В душі Жібрика зродилось нове рішення. На самогубство маю ще досить часу — подумав собі — й тому, заки заберусь до пекла, зроблю щасливим це безталанне, гарне сотворіння.

— Маєте правду, панночко, — сказав голосно — але через те не мусите відбирати собі життя. Я вас з цієї біди визволю. Ходіть до мене, станьте моєю дружиною. Нічого від вас не хочу, хіба те, щоб ви жили так, як ви бажалиб собі жити. Ви є найгарнішою дівчиною, яку я бачив в моїм житті; буду старатися, щоб ані одно ваше бажання, ані одна-однісенька ваша забаганка не залишилася нездійснена. Годитесь?

Дівчина була така здивована, що й не могла йому відповісти. Мовчки, цілковито запаморочена, пішла з молодим чоловіком. Щойно на вулиці Вацівській спромоглась перед запертою крамницею промовити:

— Нині по обіді бачила я тут у викладовій скрині два чудові блакитні жупани. Довгі аж до колін, з коміром з червоного оксамиту, зі золотими шнурками...

IV.

Скоро повінчались. Очевидно блакитну сукню купили відразу, крім того купили ще чотири рожеві, шість білих, три зелені і дві чорні. Жіночка була невимовно щаслива, тільки хіба була, що бідненька цілий Божий день від білого ранку аж до темної ночі бігала купувати собі „найпотрібніше": у швачки, ювілера, модистки, у торговця килимами і в сто інших купців і торговців, без чого гарна панунця не могла обійтися. Жібрик помагав їй у цьому всьому в надії, що це її скоро змучить і що це їй переїсться, але жінка взагалі не показувала і найменшої втоми.

Шість тижнів ходили вже від крамниці до крамниці, а всетаки ще ані половину „найпотрібнішого" не купили. Жібрик ішов саме зі своєю дружиною від кушніра. Був уже вечір і жінка швидко йшла біля мужа.

— Спішім — сказала — ювилір мені сказав, що має три напричуд гарні перли; якась графиня мабуть веде з ним переговори щодо цих перел і коли їх ще нині не куплю, вона здобуде їх.

— Йди тільки й купи собі їх — відповів на це змучений Жібрик, — а я почекаю на тебе тут перед крамницею.

Жінка ввійшла до крамниці. Жібрик, оперщись об ріг скрині, чекав на неї. Нараз почув, що хтось легонько сягнув йому до кишені штанів. Він хутко оглянувся і тільки помітив, що якась чорна постать зараз біля нього запалася в землю. Побачив тільки хвилиночку її обличчя і відразу пізнав в ній того старого в окулярах чорта, який дав йому мішок з дукатами. Сягнув до кишені. Бездонний мішок — зник! Чорт узяв від нього мішок, хоча гарна панянка закупила собі тільки половину „найпотрібнішого".

З мадярського переклав: Д. Беркут.

——о——

Дискусія, в якій взяли участь: дир. Барвінський, радник Дрималик, ред. Волинець, Кудрик, проф. Колесса і ред. Дурбак, велася довкола питання співпраці СУПРОМ-у з музично-співочими товариствами і рештою громадянства, опісля перейшла на інші питання, що торкаються музичних справ: вишколу диригентів оркестр, музичної критики і церковного співу. Кількох бесідників звернуло увагу на те, що польські оркестри, хори та солісти щораз частіше виконують українські музичні твори, не згадуючи про імя композитора ні про його народність. Ця справа вимагає енергійної реакції нашого громадянства.

ЗАСУДИЛИ АДВОКАТА ЗА СТРАЙК ЛЮДОВЦІВ.

Львівського адвоката д-ра Станислава Табіша, діяча „Стронніцтва Людового" засудив чортківський суд на два роки вязниці без примінення виконання кари, як морального виновника серпневих подій у Бучаччині підчас селянського страйку.

ПОЖЕЖА ТЕАТРУ.

Страшний переполох між публикою.

БУКАРЕШТ, 23. 12. ПАТ. Підчас премієри у великому театрі вибухла на сцені пожежа. Між акторами, які перші запримітили вогонь, і між обслугою та публикою повстав страшний переполох. Усі тиснулись до дверей і тоді 15 осіб ранили. Більшість зпоміж них мають поломані руки і ноги. Пожежна сторожа гасила пожежу до пізної ночі, але всеж таки театру не вдалося зратувати. Пожежа знищила головну салю великого театру і три інші театральні салі в цьому будинку.

ХУРТОВИНА ТА КАТАСТРОФИ.

СТАМБУЛ, 23. 12. ПАТ. Над Стамбулом і околицею лютує нагальна хуртовина, що спричинила великі шкоди. Кільканадцять осіб було ранених. Корабельна комунікація припинена. Корабель „Гісар" у Босфорі велика хвиля кинула на скелі і він затонув до 10 хвилин. Із 25 людей залоги 23 втонули. Побоюються за долю кораблів, які є на морі.

По широкому світі.

В Египті при інтервенції британського амбасадора зліквідовано конфлікт між королем і урядом, який рішив розвязати організацію „синіх сорочок" та замінити її на спортове товариство.

Б. американський державний секретар Кельоґ, творець відомого мирового пакту з 1926 р., помер.

Еквадор визнав анексію Абисинії; новий еквадорський посол зложив повновласти закредитовані до „італійського короля й абісинського цісаря".

Литовський міністер освіти затвердив законопроект про „національні олімпіяди", які будуть відбуватися що 6 років.

Естонський президент помилував 17-ох учасників невдатного перевороту організації „вапсів".

У французьких крамницях та у фільмовому промислі вибухла низка страйків.

—о—

НОВИНКИ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів.

— Не є це нійакий інтерес для часопису, коли наші Шановні Читачі замість висилати святочні бажання кожному зокрема, помістять їх на сторінках свят-різдвяного **„Діла"** за оплатою всього 2 зол. до слів 15, а кожне дальше слово по 20 сот. Це тільки загально принятий звичай, гарний, вигідний і **ощадний.** Тому не гайтесь і зараз таки надішліть текст бажання разом із належністю. Зголошення приймаємо тільки до дня 2. січня 1938. року.

— Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка пригадує отсим всім ПТ. Членам НТШ, що Загальні Збори Товариства будуть у неділю 26. ц. м. від год. 3.30 попол. в салі Музею при вул. Чарнецького ч. 24., а також, що на підставі § 9. статуту НТШ участь у Загальних Зборах можуть брати тільки ті звичайні члени, що заплатили членську вкладку за цей рік.

— Поминальне богослуження за померших Членів і Добродіїв Наукового Товариства ім. Шевченка буде в неділю 26. ц. м. в 12. год. вполудне в храмі Успення Пресв. Богородиці, на яке всіх ПТ. Членів і Прихильників Товариства запрошує **Виділ НТШ.**

— Мистець-графік Хасевич на виставі у Шикаго. Відомий у наших і чужинецьких мистецьких колах графік і мистець суто-українського екслібрісу Ніл Хасевич, член варшавського „Спокою", бере участь (на запрошення з Америки) у VI. міжнар. виставі графіки у Шикаго. Хасевич — одинокий на 254 мистців (26 держав) українець, що репрезентуватиме нашу графіку на тій виставі, здобув — як відомо — м. р. нагороду у Варшаві.

— Виділ Українського Академічного Товариства „Січ" у Відні, вибраний на Звичайних Загальних Зборах дня 28. XI. ц. р. повідомляє, що на своїх сходинах дня 2. 12. ц. р. уконституувався так: голова Ярослав Явний, заст. голови Богдан Гавдуник, писар Юліян Залізняк, заст. писаря Тетяна Терлецька, скарбник Марія Бріль, бібліотекар Марта Кравців, архівар Еміліян Грос.

— Український Театр „Цвіркун" у Львові дає в суботу 25. ц. м. в год. 3.30 пополудні першу виставу: „САРАЄВО". В неділю в год. 7.30 вечором повторення вистави. Вистави відбуваються в салі жидівського театру при вул. Ягайлонській ч. 11. Ціна білетів від 0.50—2.50. Дістати їх можна в Союзнім Базарі, вул. Руська 20, перед виставою при касі театру.

— Рух трамваїв і автомобілів у Львові в пятницю, 24. ц. м. кінчиться в год. 6. вечором, коли останні вози відійдуть з кінцевих і початкових стацій. В суботу, в перший день латинського Різдва рух трамваїв і автобусів розпічнеться в середмісті в год. 1. вполудне, з кінцевих стацій 20 мінут пізніше. В неділю 26 ц. м. рух буде нормальний.

— Важне для експортерів лікувальних зел і споришу. Промислово-торговельна палата взиває фірми та особи, що займаються експортом лікувальних зел, споришу та сушених ягід на вільнодевізові ринки, щоб у власнім інтересі подали негайно свої адреси і цифри експорту тих артикулів у першому і другому півроці ц. р.

— До Палестини. Крізь граничну стацію Снятин-Залуче виїхав із Польщі до Палестини транспорт жидівських емігрантів числом 250 осіб.

— У справі белзького злочину. Акт обвинувачення проти 9 учасників грабіжницького вбивства на Ясінських, власниках фільварку в Белзці золочівського повіту, як повідомляє польська преса, вже готовий. Всім обвинуваченим закидують головну зраду (ОУН) і ближчу або дальшу участь у злочині. До розправи покличуть коло 50 свідків. Обвинувачені не мають досі оборонців і правдоподібно суд визначить їх з уряду.

— Перше арештування у справі вбивства Д. Стецькова. Доходження у справі вбивства бл. п. Данила Стецькова висунули підозріння, що в цьому злочині відограла ролю жінка. Між знайденою кореспонденцією слідча влада попала на Стефанію Цирко, що служила колись у Стецькова. Поліція віднайшла її на другий день в одному підрядному готелі. Арештована зізначила, що приїхала в суботу, отже день перед злочином, із Дрогобича шукати праці у Львові. Що робила в неділю пополудні, значить в часі, коли доконано злочину, вона пояснює дуже баламутно, хоча на інший час свого короткого побуту у Львові має докази. Зізнала теж, що приїхала до Львова без гроша і голодувала. Дальше ствердження, що вбивства на особі бл. п. Данила Стецькова доконав хтось хто знав добре розклад мешкання, і не вломився силою, але був мабуть впущений. Арештовану відставлено в розпорядження слідчого судді. Одночасно слідство ведеться в інших напрямах.

— Влом до громадського уряду. До громадського уряду у Вовчинці, пов. Станиславів, вломилися крізь вибитий отвір у стіні злодії, які розбили бюрко і вкрали 120 зол. Справою занялася поліція.

— Епільоґ людового страйку. В Чорткові відбулася судова розправа проти 9 людовців, яким закинули участь у страйкових заворушеннях у селі Бариш, пов. Бучач та напад на поліційну лінію, яку підсудні обкинули камінням, після чого здемолювали станицю поліції. На розправі зізнавали ранені підчас страйку постерункові. Підсудних Н. Кобзу, М. Яноша, К. Розенберга, Ф. Саса, П. Джуглея засудили по 1 рокові вязниці, Я. Хмелевського, Ю. Дембчинського на 6 місяців, а Івана Скибу на 2 роки вязниці.

— Краєва хроніка. До бюра станиславівського нотаріяту при вул. Собіського добулися вломники і розпоровши касу, забрали судові депозити та більшу скількість державних облігацій. — В домі дентиста Макса Альвайля в Коломиї 5-літня донечка підчас прання біля впала до кітла з гарячою водою і так попарилася, що незабаром померла. — В Березові Середнім, пов. Коломия померла Анна Геник, що в приступі падачки вдарила головою об поріг. — У Криниці згинув 17-літній Влад. Матіяшек, що доторкнувся електричної інсталяції дотокнувся рукою дроту. — У ставах у Соколові та Сихові (пов. Стрий) ствердили недугу коропів, одначе ця недуга не є шкідлива для людського здоровля і мясо такої риби можна їсти. — На залізничій стації у Глубічку Великому, пов. Тернопіль вискочили зі шин три вагони вантажного поїзду Тернопіль—Львів, наслідком чого розбився один порожний і один службовий ваґон. Кондуктор Евстахій Козак був легко ранений. Шкоди є на 1.400 зол.

— З мішком на голові. Робітники на фільварку Любово в Решанах на Виленщині окружили управителя цього маєтку Леонарда Лавінського, закинули йому мішок на голову, посадили на сани і вивезли з гумна на ґрунти села Халоса, викинули із саней і звеліли йти до свого фільварку. Пятьох робітників арештували, інших десятьох лишили на волі.

— Кн. Михайло Радзівіл перебуває, як повідомляє закордонна преса, в товаристві пані Сухестов у Монте Карльо. Інтерпельований у справі самогубства міс Аткінсон заявив, що він нічого їй не винен та що вона виїхала з Польщі з грішми. Його вінчання з п. Сухестов відбудеться ще перед Новим Роком у Ніцеї. Тому що родина закидає, що він умово хорий, кн. Радзівіл хоче доказати, що він нормальний чоловік. Отже пише спомини зі свого життя, в яких оповідає про свою приязнь, розмови з англійським королем, з визначними політиками з Европи та про свою любов до жидівки Сухестов. Спомини вийдуть в 1938 р.

— Вбивство учительки. В селі Бір Запільський в ченстоховському повіті була 13 літ учителькою 42-літня Аделя Грушкірна, що користувалася загальною симпатією. Перед кількома днями вона сиділа вечором при столі і поправляла задачі. Нараз хтось увійшов тихцем до кімнати і кількома ударами сокири убив її. На столі лежали золотий годинник і портмонетка з кільканадцятьма золотими, отже вбивство доконано не задля грабунку. Виключений був теж романтичний підклад, бо учителька сторонила від людей. Тому впало підозріння на одного мешканця тієї громади, що мав з учителькою процес і програв його. У нього знайшли ліхтарку, що була власністю вчительки та свіжо окрівавлене білля. Тому його арештовано під закидом убивства.

— **Хто зискав на перемозі Шмелінга.** Німецький боксер Шмелінг, що виграв метч з американцем Томасом, мусів перед виїздом із Ню Йорку заплатити американській скарбовій владі податок у висоті 23.700 долярів.

— **Суворін помер у нужді.** В одному готелі на передмісті Парижа помер затроєний світильним газом відомий свого часу російський видавець Алексій Суворін, один із трьох братів Суворінів. За царських часів вони видавали і редагували великий щоденник „Новое Время". Після російської революції Суворіни пробували видавати свій часопис у Білгороді, опісля в Парижі, але без успіху. Тому кілька місяців помер у Білгороді Михайло Суворін, а тепер прийшла черга на другого брата. Помер у нужді.

— **На каторжних роботах.** Недавно скінчилася будова другого залізничого шляху між каримською стацією і Хабаровськом, що має велике стратегічне значіння. ЦІК Совітського Союзу рішив звільнити 10 тисяч вязнів, що були заняті при тій будові серед найтрудніших умовин. Усіх інших вязнів, яких число невідоме, перекинули на будову північної сибірської лінії т. зв. байкальсько-амурської магістралі. Ця лінія біжить рівнобіжно до головної сибірської залізниці, кількасот кільометрів на північ від неї.

— **Фільмова продукція Совітів** виказує від 1931. р. постійний спадок. У 1931. р. випродуковано 110 фільм, у 1936. р. тільки 44. Можна порівняти її з продукцією одної з менших европейських держав.

—o—

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „У ПЕРФУМЕРІЇ", комедія на 4 дії Мікльоша Лясльо.

Перфумерія у Будапешті у передріздвяні дні: рух клієнтів, погідний настрій продавців. Серед такої атмосфери — диссонанс: власник підприємства поважний 60-літній добродій дістає звістку, що його 44-літня жінка зраджує його з одним із його молодих прислужників. Наслідки зовсім невеселі і для нього і для його співробітників — хвилинами ми є навіть свідками фрагментів драми Та вся комедія, дуже жива і людська, в тому, що бачимо людей подібних до себе з великими (як нам здається) клопотами та малими радощами. Один журиться ріднею з пятьма парами черевиків на рік, другий вимріяною дівчиною, з якою листується цілий рік не знаючи її. третій щоденними малими позичками, троє дівчат мають свої серцеві справи. Рівнобіжно пересуваються у цій комедії два мотиви — один з трагічним, другий із бадьорим відтінком, обидва з великою дозою сентименту. Вся песа, як неодна мадярська, побудована з тою легкістю, в якій мистцями є віденці, коли не забувають за поважні життеві справи. Не належить вона до найкращих зразків наддунайської школи, але не нудить глядача своїми ситуаціями та типами.

Головну, досить невдячну ролю мав Леліва, що цим разом мусів бути меляхолійний, Махальський, як звичайно, мав усі нюанси, потрібні для своєї ролі — затурканого, чесного сірого працівника, — Мадалінський дав виразний тип з енергійним безпосереднім характером, Каліновський тип джигуна, Барика дуже добрий тип хлопчака від посилок; і Гурська була приваблиовою дівчиною, що вміє обурюватись і розніжнювати своєю щирістю. **м. р.**

—o—

Спортові новинки.

Україна гратиме за місце в А-клясі. Гаківкарі України гратимуть 3. січня 1938 р. кваліфікаційний метч із мистцем Б-кляси за місце в А-клясі. Перед нашою дружиною доволі важке завдання: перемогти мистця Б-кляси якого дасть елімінація між такими дружинами: Покуце (Коломия), Юнак (Дрогобич), Чувай (Перемишль), Ресовія (Ряшів) і Стшелец (Львів). Три перші клюби зголосили вже свої дружини до елімінаційних розгривок. Подані тут мистці поодиноких груп гратимуть зі собою 1. і 2. січня 1938 р. на ледовищі Погоні.

Мистецтва гаківкової А-кляси Львова відбудуться у днях від 5—9. січня 1938. Участь у мистецтвах А-кляси братиме Погонь, Чорні, Лехія, АЗС та переможець із кваліфікаційного метчу Україна — Мистець Б-кляси. З А-кляси, як відомо, „злетіли" тернопільські „Креси".

Гаківкове грище Погоні вже відчинене від четверга 23. ц. м. Ледовище і гаківкове грище приміщене при вул. Шимоновичів 18.

ЖЕРТВИ НА БУДОВУ ШПИТАЛЮ ІМ МИТРОП. АНДРЕЯ.

Виказ LVI.

Комітет „Українського Дня" в Зл. Держ. Америки 263 зол. Д-р Білас, збірка в Трускавці 142 зол. Нар. Гостинниця, Львів 100 зол. По 50 зол.: д-р Прутка, Печеніжин і Центросоюз, Львів. 39 зол.: Дек. Уряд Романів 30 зол.: О. С. К. Збараж. 25 зол.: Дек. Уряд Бібрка. По 20 зол.: Нар. Дім Стрий. Украін-Банк Бучач, кооп „Поміч" Теребовля, П. С. К. Жовква, д-р Сайкевич Дерлів і кооп. „Самопомочи" Сороки. По 15 зол.: кооп „Єдність" Підберізці, Рай. Молочарня Пикуловичі й о. Крупько, збірка Ременів. По 10 зол.: Рай. Молочарня Гайворонка, д-р М. і С. Ясеницькі Краків, кооп. „Хлібороб" Кривенькe й Украін-Банк Будзанів. 8 зол.: Пар. Уряд Збараж. По 6 зол.: Пар. Уряд і Кружок Р. Ш. Рясна Руська. 2 зол. кооп. „Єдність" Рясна Руська.

200 зол. д-р Яр. Шматера Коважова, Яохімово і 250 кор. чеських, д-р Терасевич Ортинська, Прага.

1450 зол. Філія Українського Гіг. Т-ва Гвоздець на XI. памяткове ліжко. 850 зол. із запису бл. п. М. Федини Замарстинів — XV. ліжко. 500 зол. Українське Лік. Т-во як рата — X. ліжко. 300 зол. д-р М. Дзерович, Львів — V. ліжко. 200 зол. І. Терещук, Тернопіль — XIV. ліжко. Монастир СС. Василіянок (Потоцького 95) комплет лікарських приладів, вартости 650 зол.

Всім Жертводавцям складає подяку

Управа Народньої Лічниці.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ КАЛЕНДАР НА РІК 1938. Львів 1938, стор 57+огол., ф. 16°. Накл. „Взаємної Помочі Українського Вчительства".

ГОТОВСЬ! Підручний календарець українського юнацтва на 1938 р. Вид. „Наша Будучність"", ч. 4. Львів 1937, стор. 96, форм. 32°.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Ч. 10 за жовтень 1937. Львів. Зміст: У Кравченко: Карітас. — М. Ірпенко: Савло. — Б. Лисянський: З мого щоденника. — Н. Королева: У видінних минулого. — Е. Герберт: Корч рожі. — Б. Кудрик: „Кріпись, народе, кріпись". — Ю. Мушак: Постать Прометея у світовій та українській літературі (докінчення). — С. Старожицька-Моретінова: На ідеольогічнім переломі: Завдання літератури. — Рецензії: В. Щурат: Історичні пісні (Ю Редько). Б. Лепкий: Три портрети (Ю. Редько). — І. Филипчак: Братня любов (о. Ю. Дзерович). — П. Марчук: Марко Проклятий (Д. М. Л.). — В. Осипович: У Черчі (Л. В.). — о. д-р А. Іщак: Догматика незєдиненого Сходу. Ч. І. (о. В. Фіголь). — Р. Д. Савак: На роздутті (В. М. Л.). — З преси і журналів. — Нові книжки.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА. Місячник. Видає „Союз Українських Професійних Музик" у Львові. Р. І. Листопад-грудень 1937. Ч. 9—10. Зміст: Д-р С. Людкевич: Форма сольоспіву у Лисенка. — Д-р Ф. Колесса: Як розумів М. Лисенко проблему гармонізації українських народніх пісень. — Д-р Зд. Нeсклі: М. Лисенко й українські народні пісні. — Д-р В. Витвицький: Громадинська праця Миколи Лисенка. — В. Барвінський: Мої спомини про М. Лисенка. — Проф. Д. Антонович: Уривки із спогадів про М. Лисенка. — А. Рудницький: Лисенко в харківській опері. — Д-р Ф. Стешко: Микола Лисенко й українське громадянство. Ілюстрації: Микола Лисенко — Рукопис Лисенкової опери „Тарас Бульба".

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 24 (78) з 15. грудня ц. р. Зміст: Наші приятелі серед духовенства: Використаймо зиму на пропаганду; 10-ліття „Кооперативної Республики"; Натан Таубе забиває пальцями двері української гуртівні; Купці-громадяни (М. Димат і В. Товарницький — наша гордість); Конгрес польських купців; Чужа підприємчивість зблизька (Лешо з помічоть у подорожі Прага-Відень-Париж з 3 ілюстраціями); З нашого життя: Пригалицькі школярі (мал. фейл.); Банковий кредит на нашому ринку; Самі гроші не створять фабрик; Ріжні вісти; Полекші при закупні пром. свідоцтв на 1938 р. (д-р І. Гриццай); Наш спорт; Ринок і ціни. — Число має 12 сторінок.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ. Вістник Генерального Інституту Католицької Акції гр.-кат. Гал. Церк. Провінції. Рік IV. Львів. 1937. Число 1—3 (10—12). Ст. 64, 8°.

МІСІОНАР Пресвятого Ісусового Серця. Жовква. Ч. 12. за грудень 1937. Річник XL.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Ілюстр. місячник. Львів. Ч. 12. за грудень 1937. Р. II.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, грудень 1937. Ч. 4. (174)

—o—

Шкіряні каганці

і ремінці для псів в найліпшім гатунку, кожда величина по зол. 1.40, линви по 60 сот., гарапи по 1.50 — продає Робітня Римарсько-Ґалянтерійна **Н. БАРЕР**, Львів, Сикстуська 2, побіч фірми „Саляманудра". 519

Субота, 25. грудня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Хліб. Газетка, 1.20 Коляди, хор, 9.00, 12.03 Розривковий концерт; 13.30 Концерт бажань; 14.30 Різдво у Коркежинках; 15.00 Розривковий концерт орх. (гр. пл.), Деяків хор; 16.30 „Ковальські віднайшлися" говорена повість Кунцевичевої; 16.48 Старопольський вертеп; 17.30 Танк. музика; у перерві в год. 18.10 Фейлетон сп'кера; 19.25 Трансм. з Ватикану: Фрагмент концерту, хор Сикстинської каплиці та Беняміно Джіглі тенор; 20.00 Розривковий концерт: орх., хор, Дзядушицький, тенор; 21.30 8 колядою по світі — репортаж, хор; 22.15 „Калейдоскоп" муз. вид.: тріо, Горська сопран, Щепанський тенор, скрипка, два форт.; 23.00 Програма на завтра; 23.05 Плита за плитою, танкова музика; у перерві „Свята п. радника" гуморескa Раорта.

Зол. 14·— ПАПІРОСНИЦІ з гравд. срібла тільки **у ҐРІНБЕРҐА, Сикстуська ч. 4.**

БІРЖА.

Львів, 23. грудня 1937

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·93 89·50 Долари американські 5.27·50, 5.25·00 Долари канад. 5.27·00—5.24·50. Фльорени гол. 294·32—292·60. Франки фр. 18·10—17·70, Франки швайцарські 122·45—121·65, Фунти анґл. 26·41—26·28. Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·80—17·20, Кор. дан. 118·14—117·30 Кор. норв. 132·98—132·00. Корони шв. 136·43—135·45, Ліри італ. 21·60—20·80, Марки фінлянд. 11·63—11·25, Марки нім. 117·00 — 114·00, Шилінґи австр. 99·20—98·20, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 129·00 — 125·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 61·50, 63·00, 3 інв. I ем 78·00 серія 88·50. 3 поз. інв. 2 ем. 77·00., серія 87·05. 5 конверс. 65.50 прем доз. 42·00, 4 консол. 64·50

Папери.

Банк Польський 112·00 Цукор 34·50. Вугіль 19·30, 28·25, Лільпоп 60·00
Тенденція сильна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 23 грудня 1937 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·30 зол.
молоко	19—20 сот.
яйця (копа)	5·60 зол.

Тенденція на масло вишкова, на молоко та яйця вдержанана.

Подяка.

Подобалося Всевишньому забрати від нас Найдорожчого Мужа і Татуня ПЕТРА ФІЛЯСА, директора Комунальної Каси Ощадности в Коломиї.

На цім місці просимо приняти подяку всім тим, що принесли нам потіху в нашім важкім горі. Передовсім дякуємо Високопреподобним отцям: о. Гоянюкові, о. Капустинському, о. Сулятицькому, о. Даниловичові, о. Кабаровському, о. Федині, о. Кисілеві і о. Тимощукові за провід у похоронах. Зокрема дякуємо Всеч. о. Тимощукові за уділення св. Тайн Покійному і дуже теплу надгробну мову на цвинтарі. Також дякуємо Вп. п. Старості Шаревському, п. секретареві Повітового Виділу Лисаковському, службовикам, товаришам, приятелям і знайомим Покійника, що не жаліли труду та провели тлінні останки на вічний супочинок.

Вп. п. нотареві д-рові Василеві Маковському щиро дякуємо за чудову промову прощання над могилою, яка залишиться в серцях малих синів Покійного на вік як дороговказ на майбутнє. Дякуємо теж Вп. п. директорові гімназії Котецькому і п. професорам за дозвіл гімназійному хорові звеличати своїм співом сумний обряд, а Вп. п. проф. Рубінґерові за провід хором.

За дбайливу печаливість у довгій важкій хоробі Покійного щиру подяку складаємо Вп. п. лікарям д-рам Козакевичеві та Долгіднові, які своїм глибоким знанням старалися облегчити терпіння Покійного.

Всім сусідам та приятелям, що поспішили нам з поміччю і потіхою та всім, що провели нашого Найдорожчого Покійного на місце вічного супочинку зі щирого серця Спасибі.

Анна — дружина, Степан, Зенон, Роман — сини.

Найдешевше джерело закупу

КУХОННОГО НАЧИННЯ, ПОРЦЕЛЯНИ, ШКЛА, СТОЛОВОГО НАКРИТТЯ (АЛЬПАКА), МАШИНОК ДО МЯСА, МАКУ І МИГДАЛІВ ЯК ТАКОЖ ГОСПОДАРСЬКИХ АРТИКУЛІВ (СОВГИ НА 50% ДЕШЕВШЕ ЯК ДЕІНДЕ)

поручає

С. Вайнберґер, ЛЬВІВ, УЛ. КРАКІВСЬКА 17, ТЕЛ. 255-25.

ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ!

Найгарніші глинянські килими власного виробу

поручає фабричний склад

СТ. ҐАЛАНА ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20 (РІГ КОСТЮШКА)

Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплати. — Приймаємо Облігації Позички Народової і інші варт. папери.

Спеціяльність фірми: пігобелінові портієри, КАПИ на ліжка і столи.

„Революція йде"

це назва нової повісти ГАЛИНИ ЖУРБИ (авторки нагородженої літературною нагородою повісти „Зорі світ заповідають"),

ЯКА ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ З ДРУКУ.

Ціна І-го тому повісти „Революція йде" — 230 стор. друку 2.20 зол. з поштовою пересилкою.

ЗАМОВЛЯТИ У ВИДАВНИЦТВІ „БАТЬКІВЩИНА", ЛЬВІВ, ЧАРНЕЦЬКОГО 8.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Управа Товариства дозорців домів „Праця" у Львові, Ринок 8, ухвалила вислати оцим щиру подяку українським установам і фірмам, що прийшли зі зимовою допомогою найбіднішим українським дітям членів дозорців Т-ва „Праця" з нагоди св. Миколая, а саме: Центробанкові, „Карпатії", Центросоюзові, Кооп. Банкові „Дністер", Народній Торговлі, Фортуні Новій, фабриці муштарди „Міка" і всім тим Громадянам, що прийшли з моральною і матеріяльною допомогою дітям дозорців. — **За Управу Т-ва „Праця":** Осип Фольмес, голова, Конст. Марцінків, секретар.

Управа Товариства Вояків 6. Армії У. Н. Р. доводить до відома пп. членів Т-ва, що в дні 9. січня 1938 р. у м. Каліші в Українській Станиці в год. 13 у першому термині і в год. 14 у другому — відбудуться 10-ті чергові загальні збори Т-ва Вояків 6. Армії У. Н. Р. — **Управа Т-ва.** 2356 1—2

Звичайні Загальні Збори Братства св. О. Николая в Стрию відбудуться в неділю 26. грудня п. р. в салі Міщанської Бесіди. Початок в год. 4. пополудні. — Денний порядок: 1) Відкриття зборів. 2) Приняття протоколу з останніх Заг. Зборів. 3) Звіт з діяльности Братства. 4) Звіт касовий і Контр. Комісії. 5) Уділення абсолюторії. 6) Вибір нового Виділу. 7) Внески й запити. — **Гр. кат. парох. Уряд у Стрию.** 2362

Конкурс на чотири стипендії. Головний Виділ Товариства „Просвіта" у Львові розписує конкурс на чотири стипендії високих шкіл на акад. рік 1937/38 — дві по 300 зол. і дві по 200 зол. Стипендії уфундовують Вп. Панство Ліна й Микола Малицькі зі Шляхтинець коло Тернополя. Прохання треба слати до Головного Виділу „Просвіти" до 30. січня 1938 р. До прохань долучити: а) опис життя: б) свідоцтво зложених іспитів у високій школі, в) свідоцтво убожества; г) посвідку від відповідної студентської організації

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОЧАТКУЮЧОГО аплікaнта прийме велика канцелярія провінціональна. Зголошення „Кондікціо" Адміністрація. На відповідь марку. 2360 1—1

КНИГОВОДА-БІЛЯНСІСТА, першорядну силу, прийме негайно поважне промислове підприємство. Оферти до Адміністрації „Діла" під „Білянс". 2355 1-3

НАГОДА! За 50 зол. станете купцем розпродуючи партію товару першої потреби в крамницях. Рефлектанти замешкалі у Львові зголошуються у фірмі „ЕМА", ЛЬВІВ, КУРКОВА 11. 2364 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЮ адвокатської практики за малою винагородою. Зголошення до „Діла" під „Початкуючий". 2350 2—2

МЕШКАННЯ

ДЛЯ СТАРШИХ, самітних 2 компати з городі з харчем, опікою до винайму, вул. Львівських Дітей 57 А. горішній дзвінок. 2358 1—2

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛЕЩАТА, совги, вязання, кийки та частини найдешевше, робітня, пасаж Миколяша. 2365 1—2

СОВГИ, санки, спеціяльні ціни для молоді. Ренчнер, Леґіонів 37. 22086 4-5

ВЕЛИКИЙ вибір ручних і фабричних коронок, таблеток, поручає Вирібня Фрайліха, Сикстуська 21. 2157 9—0

ФІРАНКОВІ новини швайцерські і краєві, **капи на ліжка.** Фабричні ціни. — **Ванк, пл. Марійська 6.** Жадної філії не маємо. 2223 6-1

НОВА ҐАЛЯНТЕРІЯ Евген Будзиновський, **Станиславів,** ратуш, поручає на свята ріжного роду ґалянтерійні артикули. 2320 3—15

ПОВЕРХОВА з мансардом нова камяниця при трамваю, готівкою 13.000 „Трансакція" Львів, Длуґоша 1. 2332 3—3

ДІМ новий, город. 3 мешкання. побіч трамваю, готівкою 10.000, довг 5.000 — „Трансакція" Львів, Длуґоша 1. 2332 3—3

КАМЯНИЦЯ нова, поверхова, вільні літа, без такси, при трамваю, готівка 19.000 „Трансакція" Львів, Длуґоша 1. 2332 3—3

ГАРНИЙ дім, город, сад, при трамваю, Листопада, 14.000 — „Трансакція" — Львів, Длуґоша 1. 2332 3—4

ДВОПОВЕРХОВА нова комфортова 200 сяжнів парцели, при трамваю, вільні літа, комірне 7.200, 24 кімнат, готівкою 35.000 — можлива спілка двох, трьох. „Трансакція" Львів, Длуґоша 1. 2332 3—4

РАЙТУЗКИ вовняні 2.90 гетрові 4.50 та всіляке білля для дітей „СВІТ ДИТИНИ", Львів, Сикстуська 2164 3—0

ПІДШТАНЦІ теплі снст. Д.ра Єґера 4.50, чисто вовняні 5.90, 6.80, колірові 4.50 та всіляке тепле білля для пань „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 2163 3—5

РІЖНІ

БЮРО ПРИПОРУЧЕНЬ „СВЯТОВІД" влекшує життя, все полагодить всюди в краю і за кордоном. Львів, Академічна 23, тел. 200.08. 2287 8—10

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 направляє ріжного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2318 а 2—1?

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шибн, рамн, оправа образів найдешевше — шклярство В. СТЕЛЬМАХ, Коперника 22, тел. 245-79. 2342 2—10

ОГОЛОШЕННЯ.

На Свята

найкращі дарунки, перфуми і модерна біжутерія, по найнижчих цінах.

Для Читачів „Діла" гарні памятки.

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 7.

Філії:

Коперника 15 а, — Галицька 16.

МЕБЛІ до всіляких кімнат, спальні, їдальні, тапчани і т. д. поручає **Фр. Зелінський, Львів, Коллонтая 8, тел. 228-10.** 2252 7—10

Меблі власного виробу на рати і за готівку по найдешевших цінах

СКЛАД МЕБЛІВ ВЛАСНОГО ВИРОБУ ПЛ. БІЛЬЧЕВСЬКОГО 1.

Відомий ХРИСТІЯНСЬКИЙ РЕСТОРАН

Ґ. ВІТЕК Трибунальська 10. ЛЬВІВ

(давнше Кольонський, побіч Нафтули) поручає: смачну кухню, добірні закуски, пиво скоцім. Ціни найнижчі. — Льокаль гарний, надається на весілля, бенкети, зібрання і пр. — П. Т. Гостям з провінції 10% опусту. 2309 3—15

ГАРНІ — ПРАКТИЧНІ — І ДЕШЕВІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ

Вічні пера і олівці Пелікан. Гуцульські і лемківські різьби. Квітові води в ориг. фляконах тощо — поручає

Союзний Базар

ЛЬВІВ, РУСЬКА 20.

ЦЕНТРАЛЯ САМОХОДОВА ЛЬВІВ, КЛ. ТАНСЬКОЇ Ч. 1 (напроти каварні Жоржа), тел. 234-26. Найдешевіше джерело закупу всякого роду самоходових частин до самоходів ріжного типу.

Нема ліпших

як вістря **„ПОЛЬОНІЯ"**

ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ СНІГІВЦІ Й СПОРТОВЕ ВЗУТТЯ по цінах заохотливо низьких поручає

АЛЬ-СА-ДО ЛЬВІВ, Сикстуська 19.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.